

อิทธิพลของสารประกอบและสารทุติยภูมิ ต่อการเปลี่ยนแปลงพันธุ
ในสถานการณ์ภัยแล้ง

ปริญญาบัตร

ของ

พรพิมล สุกเจริญ

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 5 ป.ศ. 18

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2519

คณะกรรมการประจำตัวนิติได้พิจารณาปริณิธานนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริณิธานการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

..... พ.ร.บ. ม.ร.ว. ประธาน

..... ม.ร.ว. กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ดร. สวนา พรพัฒน์กุล และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวิพันธ์ โสมนะพันธุ์ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านผู้
กล่าวนามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ และคณาจารย์วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อาจารย์ใหญ่
และคณาจารย์ โรงเรียนวิเศษสมุทพุน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้อำนวยความสะดวก
อย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลเพื่อการทดลองครั้งนี้

พร้อมกันนี้ ผู้เขียนขอบขอบคุณ ๆ ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือตลอดมา
และประการสำคัญ ขอกราบขอบพระคุณ "พ่อ" "แม่" และ "พี่" ที่ได้กรุณาสละกำลัง
ทรัพย์ กำลังกายและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลงด้วยดี

พรพิมล สุกเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	คำนำ 1
	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2
	จุดมุ่งหมายของการทดลอง 17
	ความสำคัญของการทดลอง 17
	นิยามปฏิบัติการ 18
	แบบแผนการทดลอง 19
	สมมติฐานในการทดลอง 19
2	วิธีดำเนินการทดลอง 21
	กลุ่มตัวอย่าง 21
	เครื่องมือประกอบการทดลอง 21
	ลำดับขั้นและค่าเบี่ยงเบนในการทดลอง 25
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 29
	การตรวจสอบการจักระเท่ากับตัวแปรอิสระ 29
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 30
4	สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ 39
	สรุปและอภิปรายผลการทดลอง 39
	ขอเสนอแนะ 42
	บรรณานุกรม 46
	ภาคผนวก 50

บัญชีการวาง

การวาง	หน้า
1	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติ ของ บุคคลที่มีความตึงเครียดสูง และบุคคลที่มีความตึงเครียด ต่ำ เมื่อได้รับสารปลอม สารจริง และสารควบคุม..... 31
2	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความจำข้อความ ในสารสื่อ ของบุคคลที่มีความตึงเครียดสูง และบุคคล ที่มีความตึงเครียดต่ำ เมื่อได้รับสารปลอม สารจริง และสารควบคุม 36

บัญชีภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	แสดง'ความแตกต่าง'ของทัศนคติ' ระหว่าง'กลุ่ม'ผู้ถูก ทดลอง'ที่'ได้รับ'สาร'ปลอม' สาร'จริง' และ'สาร'ควบคุม'.....	32
2	แสดง'ความแตกต่าง'ของทัศนคติ' ระหว่าง'กลุ่ม'ผู้ถูก ทดลอง'ที่'มีความ'ตึงเครียด'สูง'ต่ำ'ต่างกัน' และ'ได้รับ สาร'สื่อ'ต่าง'ประเภท'กัน'.....	33

กานำ

การส่งเสริมการพัฒนาประเทศอาจทำได้โดยการส่งเสริมในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของมนุษยชน ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและผู้นำ ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสร้างทัศนคติใหม่ ๆ ให้กับประชาชน นอกจาก การสร้างทัศนคติใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนแล้ว อาจมีการ เปลี่ยนทัศนคติของประชาชน ที่มีอยู่แล้วให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพัฒนาที่โคกำหนดไว้ การทำให้ประชาชนเกิดความ เข้าใจและเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาล เป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะก่อให้เกิด ความร่วมมือและปฏิบัติตามคำขอของรัฐบาลด้วยความเต็มใจ การติดต่อสื่อสารกับประชาชน ทำได้หลายวิธี เช่น การโฆษณาชวนเชื่อทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การใช้แผนป้ายโฆษณาต่าง ๆ นอกจากนั้นการส่งเอกสาร เพื่อชักจูงโดยการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หรือการส่งเอกสารชักจูงในรูปแบบของใบปลิวก็เป็นที่ยอมรับกันมาก มีผู้ศึกษาถึงการ เสนอสารสื่อ ชักจูงประเภทต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีประสิทธิภาพในการชักจูงของสารสื่อ เหล่านั้น ตัวอย่างใดแก่ การเสนอสารที่มีระดับการรู้แตกต่างกัน (ทัศนาศ โคมที, 2516 ; Janis & Feshback, 1953 ; Insko & Arkoff, 1965) การเสนอสาร แบบเราอารมณ์และมุ่งเหตุผล (Hartmann, 1936 ; Weiss, 1960) เป็นต้น

การ เสนอสารชุดใหม่กลไกเกิดความกลัวและความวิตกกังวล เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามความ การชุนั้น เป็นวิธีการที่ใช้อยู่บ่อย ๆ ส่วนการชักจูงแบบโน้มน้าวใจเป็นเราลบหรือการใช้ สารปลอบชักจูงนั้นมักจะพบ เสมอในรายการโฆษณาขายสินค้าทั้งหลาย แต่ก็ยังมีได้มีการศึกษา เปรียบเทียบอิทธิพลในการชักจูงของสารสื่อทั้ง 2 ประเภท

ลักษณะของสถานการณ์ในขณะที่ถูกชักจูงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ สถานการณ์บ้านเมืองตกอยู่ภายใต้ภาวะกับขันธยเสมอ อันเป็นสาเหตุให้ เกิดความตึงเครียดขึ้นในจิตใจของประชาชน จากการวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าในสถานการณ์ ปรกติและสถานการณ์ตึงเครียดบุคคลจะมีการ โอนอ่อนตามการชักจูงแตกต่างกันไป ตัวอย่าง

เช่น มาสเนอร์ (Mausner, 1954 อ้างจาก Secord & Backman, 1964) พบว่าบุคคลที่ตกอยู่ในภาวะตั้งเกรียกสองจะชักจูงให้ทำตามใจบางภาวะขณะที่เขาตกอยู่ในภาวะตั้งเกรียกค่า อย่างไรก็ดี แม้ที่นักศึกษาวาจะหะที่บุคคลตกอยู่ในภาวะปรกคหรืออยู่ในภาวะตั้งเกรียกนั้น การซเพื่อใหบุคคล เชื่อตามหรือการบลอมแบบไรน้ำเย็นเขาดูมอย่างไ่นจึงจะก่อให้เกิดการ เชื่อตามการชักจูงไ้มากกว่ากัน ซึ่ง เป็นประ เคนที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี

เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การ เปลี่ยนทัศนคติเมื่อได้รับสารสื่อ

วิธีชักจูงให้บุคคล เปลี่ยนทัศนคตินั้น อาจทำได้โดยให้ความรู้ที่แปลกแะใหม่ ซึ่งสนับสนุนทัศนคติในทิศทางที่ต้องการชักจูง เมื่อบุคคลได้รับความรู้ใหม่นำไปประกอบกับความรู เกิมของตนแล้ว อาจจะมีการ เปลี่ยนทัศนคติให้สอดคล้องกับความรู้ใหม่นั้นได้ ฉะนั้น สิ่งที่สำคัญที่ควรแกการศึกษา ก็คือการพิจารณาว่าสารสื่อประเภทไหนจะมีประสิทธิภาพในการชักจูงมากน้อยเพียงไร สารสื่อที่ใช้ชักจูงมีหลายประเภท ถ้าแบ่งตาม เนื้อหาอาจแบ่งไ้เป็น สารสื่อที่มีลักษณะในเชิงปลอบหรือในเชิงะ สารสื่อที่มีเนื้อหาในเชิงปลอม เป็นสารสื่อที่เสนอแนะว่า เมื่อเชื่อตามแล้วจะบัง เกิดผลดีอย่างไร ต่างกับสารสื่อที่มีเนื้อหาใน เชิงขซึ่ง เสนอแนะว่าถ้าไม่เชื่อตามจะบัง เกิดผลเสียอย่างไร สารซนี้ เป็นที่นิยมใช้กันมากในการ กระตุ้นให้บุคคลเกิดความวิตกกังวล จนกระทั่งต้อง เมลี่ยนทัศนคติกลอบตามสารสื่อที่ชักจูงนั้น อิทธิพลของสารซมีนพำการศึกษาคนควาไวโดยตรงมากมาย แต่ยังไม่พบหลักฐานว่าไ้มีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสารซกับสารบลอม

1.1 อิทธิพลของสารบลอมในการ เปลี่ยนทัศนคติ จากทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่

ของทัศนคติ (Functional theory of attitudes) ของแคทซ์ (Katz อ้างจาก Secord & Backman, 1964) โ้กล่าวไว้ว่าการที่บุคคลจะก่อตั้งหรือเปลี่ยนแบบตงทัศนคติ ของคนที่ม่ก่อเรื่องไ้ นั้น ขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับจากการมีทัศนคติในทำนองนั้น ๆ กล่าวคือถ้าการชอบสิ่งหนึ่งจะทำให้บุคคลได้รับประโยชน์มากกว่าการที่จะไม่ชอบสิ่งนั้นบุคคลก็

จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าวการไม่ชอบสิ่งนั้นทำให้เขาได้รับประโยชน์มากกว่า เขาก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับจากการมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นมีได้หลายทาง แทพไร้แบ่งหน้าที่ของทัศนคติในอันที่จะมันดาลให้เกิทยประโยชน์แก่บุคคลออกเป็น 4 หน้าที่ควยกันดังนี้

1. หน้าที่ในการปรับตัวและดำเนินถึงผลประโยชน์ โดยทั่วไปแล้วแต่ละบุคคลมีความต้องการที่จะไดยผลประโยชน์มากที่สุดและเสียผลประโยชน์น้อยที่สุด ฉะนั้นถ้าวการมีทัศนคติในเรื่องใดจะนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่บุคคล บุคคลก็ย่อมจะยอมรับทัศนคตินั้นโดยง่าย ดังนั้นเมื่อเสนอสารมลอบที่กล่าว เน้นถึงรางวัลที่จะไดยหากบุคคลเชื่อตามสารนี้ ก็จะทำให้บุคคลเปลี่ยนทัศนคติเชื่อตามสารได้โดยง่าย เพราะต้องการที่จะไดยผลประโยชน์นั้น

2. หน้าที่ในการมองกันตัวเอง ประโยชน์ของทัศนคติอีกมระการหนึ่งคือการช่วยปกป้องตัวบุคคลจากความร้เกี่ยวกับตัวของ เขาซึ่งทำให้เขาเกิดความไม่สบายใจ หรือมองกันเขาจากความเป็นจริงในสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นความจริงที่ทำให้เขาไม่สบายใจ ฉะนั้นถ้าวสารสื่อกล่าวเน่นว่า การเชื่อในสิ่งใดจะทำให้เกิดผลเสียหลายทาง ๆ แก่บุคคลนั้น สารซุนั้นจะก่อให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความเชื่อและการกระทำปัจจุบันของทหรือที่จะมีมาในอนาคต จึงเป็นทางให้บุคคลเปลี่ยนทัศนคติตามสารซุน เพื่อที่จะจักความรู้สึกไม่สบายใจนั้น

3. หน้าที่ในการแสดงค่านิยมของท บุคคลอาจสร้างความพอใจขึ้นมาโดยการไคแสดงทัศนคติของทให้ประจักแก่คนอื่น ซึ่งทัศนคตินั้นจะเหมาะสมสอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวของ เขาและเหมาะสมกับสังคมเกี่ยวกับตัว เขาควย เรนบุคคลที่มีทัศนคติรุนแรงต่อค่านิยมแห่งการมีเสรีภาพและประชาธิปไตยอาจมีการสนองความอยากของทโดยการมีกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนค่านิยมนั้น ฉะนั้นถ้าวสารสื่อประเภทสารมลอบสามารถทำให้บุคคลเข้าใจไควว่าการมีทัศนคติตามที่สารซุงง เป็นการแสดงค่านิยมอันถูกต้อง และสอดคล้องกับค่านิยมอื่น ๆ ที่ทมีอยู่แต่เดิมแล้ว ก็จะทำให้บุคคลเปลี่ยนทัศนคติเชื่อตามสารมลอบนั้นได้โดยง่าย

ในทำนองที่คล้ายกัน ถ้าวสารซุนสามารถทำให้มรับเข้าใจไควว่าการมีทัศนคติที่ผิด ๆ นั้น เป็นการแสดงค่านิยมของทอย่างผิดเบือน และขัดแย้งกับค่านิยมอื่น ๆ ที่ทมีอยู่แต่เดิม อันจะก่อให้เกิดผลเสียหลายทั้งทางคานส่วนตัวและสังคม สารซุนนั้นก็อาจมีอิทธิพลซุงงใจให้

บุคคล เมื่อเห็นทัศนคติเป็นใหม่ความที่สารขุโลกลาวชักจูง

4. หน้าที่ให้ความรู้ มีการตั้งนิยามว่าคนที่จะหลอจะต้องมีแรงขับเคลื่อนพื้นฐานในการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุและผลของประสพการณ์ที่ผ่านมา หน่วยของประสพการณ์ทั้งหลายที่ไม่มีความมั่นคงหรือไม่ลงรอยกันในแง่ความคิดของบุคคล จะมีการคัดแปลงหรือเปลี่ยนเสียใหม่เพื่อให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้น ถ้าบุคคลไม่สามารถหาสาเหตุที่เหมาะสมมาอธิบายปรากฏการณ์ที่สำคัญในชีวิตของตนได้ บุคคลจะเกิดความขัดแย้งในจิตใจ ฉะนั้นถ้าสารปลอมหรือสารขมึ้นเนื้อหาสาระที่จะช่วยอธิบายถึงสาเหตุของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลประสบมาแล้ว ก็จะช่วยให้บุคคลยอมรับสารประเภทนั้น ๆ และเชื่อความที่ชักจูงในสารมากยิ่งขึ้น เพราะสารนั้นสามารถนำมามีความต้องการทางด้านความรู้ของบุคคลได้

จากเนื้อหาของทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่ของทัศนคตินี้ทำให้สรุปได้ว่า สารปลอมควรจะมีลักษณะหรือช่องทางในการนำมามีความต้องการต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความต้องการมีปัจจัย 4 ความต้องการที่จะมีอยู่ในความนิยมสนม ความต้องการแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของตน หรือความต้องการป้องกันตนเมื่อต้องการรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อสารปลอมมีลักษณะดังกล่าวนี้แล้ว ก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลยอมรับสาร เกิดความเชื่อถ้อยและอาจปฏิบัติตามสาร //

ส่วนสารขมึ้นนอกจากจะทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลแล้ว ก็อาจจะเป็นประโยชน์แก่ผู้รับในด้านที่เป็นลบ นอกเหนือจากผู้รับถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นได้โดยอนาคต เช่น ทำให้ผู้รับทราบว่าตนเองมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง และมีการแสดงการนิยมที่ผิดเมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งอาจทำให้ตนเองเสียประโยชน์หรือได้รับโทษจากสังคมได้ สารขมึ้นที่ทางหน้าที่จริงที่กล่าวถึงนี้อาจมีอำนาจชักจูงใจผู้รับได้เช่นกัน แต่ทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่ของทัศนคติของคัลเทรได้แสดงให้เห็นว่า สารปลอมนั้นสามารถที่จะมีเนื้อหาสาระที่ยังประโยชน์แก่ผู้รับโดยตรงได้หลายสถานมากกว่าสารขมึ้น ส่วนสารขมึ้นนอกจากจะชี้ให้เห็นประโยชน์ในทางอ้อมว่าเชื่อตามสารขมึ้นก็กล่าว ยังอาจมีหน้าที่ในขอบเขตที่จำกัดกว่าสารปลอม

1.2 อิทธิพลของสารขมึ้นในการเปลี่ยนทัศนคติ ในสภาพของสังคมทั่วไปบุคคลมักจะถูกรบกวนจากความขัดแย้งของตนเองอยู่เสมอ ลักษณะของสารขมึ้นเป็นวัตถุทางสังคมบางอย่างหนึ่งที่ขมึ้นใหม่บุคคลเกิดความวิตกกังวลไม่ปลอดภัยถ้าหากไม่ปฏิบัติตามสารขมึ้นนั้น ฮิลการ์ด (Hilgard,

1971) กล่าวว่าการวิตกกังวลของบุคคลจะเพิ่มขึ้นถ้าหากบุคคลรู้สึกเสียใจเมื่อคนอื่นได้รับ จากภาวะดังกล่าวจึงเป็นแรงผลักดันให้บุคคล เปลี่ยนแปลงทัศนคติ เชื่อความสารขี้ที่เสนอแก่เขาได้ อย่างไรก็ตามสารขี้ที่มีระดับความเขมตแน่นและการขู่กลางกันก็จะมีประสิทธิภาพในการชักจูงแตกต่างกันควย

เมื่อเริ่มทำการศึกษาเกี่ยวกับสารขี้ให้เกิดความกลัวซึ่งกลายเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจศึกษาอย่างมากในสาขาจิตวิทยาสังคมโดยแก เจนิส และเฟชแบค (Janis & Feshback, 1953) ซึ่งพบว่าสารขี้ที่มีปริมาณการขู่สูงมากจะทำให้ประสิทธิภาพในการชักจูงลดลง จึงมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเอบ

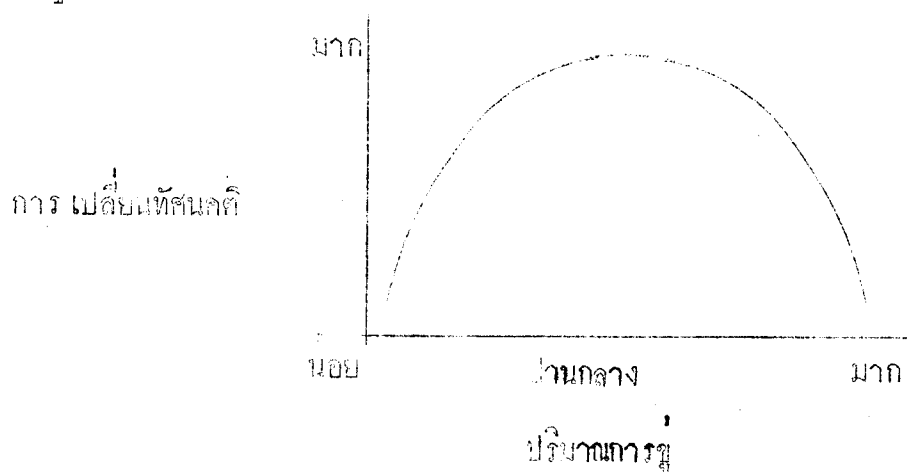
การศึกษาสารขี้เน้นไปในรูปที่ว่า การขู่มากหรือน้อยอย่างใดจะมีประสิทธิภาพในการชักจูงดีกว่ากัน มีผลการวิจัยที่แตกต่างกันคือ การวิจัยบางเรื่องพบว่า สารขี้ให้กลัวมากมีประสิทธิภาพสูงกว่าสารขี้ให้กลัวน้อย (พิภนา, 2516 : Leventhal, 1965 อ้างจาก Triandis, 1971 ; Insko & Arkoff, 1965) และบางการวิจัย (Janis & Feshback, 1953) พบว่าสารขี้ให้กลัวมากมีประสิทธิภาพต่ำกว่าสารขี้ให้กลัวน้อย ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจได้เป็นสองประเภท คือ ประเด็นแรกปริมาณการขู่ที่ใช้ในการวิจัยต่าง ๆ นั้นไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้โดยตรง เพราะไม่มีเครื่องมือมาตรฐานในการวัดปริมาณการขู่ ฉะนั้นสารขี้มากในการวิจัยหนึ่งอาจเท่าเทียมกับสารขี้ปานกลางในอีกการวิจัยหนึ่ง จึงอาจทำให้ผลในการวิจัยนั้น ๆ ขัดแย้งกันได้

อีกประเด็นหนึ่งคือ ลักษณะความหมายของการขู่ที่มีต่อผู้รับสาร ถ้าสารขี้เป็น "การลงโทษ" การกระทำของผู้รับสารในขณะปัจจุบัน จะทำให้เขาเกิดความวิตกกังวลมาก สารขี้มากจึงไม่ไยด แต่สารขี้ปานกลาง เพราะผู้รับเกิดการปฏิเสธที่จะรับสารที่ขู่มาก ถ้าสารขี้เป็นการแนะใจ "หลอกลวง" ผู้รับจะไม่เกิดความวิตกกังวลมาก สารขี้มากจึงมีผลดีกว่าสารขี้ปานกลางและสารขี้น้อย

แมกกวาย (McGuire, 1968 อ้างจาก Triandis, 1971) ได้สรุปผลการทดลองเกี่ยวกับเรื่องที่ว่าความเข้มข้นระหว่างความกลัวที่เกิดจากสารขี้ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเป็นไปแบบเส้นโค้งรูปตัว U กลับ () ถ้าระดับความกลัวต่ำจนเกินไปจะไม่ช่วยให้

บุคคลเกิดความสนใจสารสื่อที่เสนอให้ บุคคลจะไม่เอาใจใส่และอาจไม่ได้รับสารนั้น เมื่อระดับความกลัวเพิ่มขึ้น การที่จะเป็นตัวแทนที่เราที่กระทำกับบุคคลเอาใจใส่สารสื่อที่เพิ่มขึ้น จึงลดความกลัว เมื่อเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นด้วย เมื่อระดับความกลัวเพิ่มสูงขึ้นมากจะทำให้การรับรู้สารลดน้อยลง บุคคลจะพยายามป้องกันตัวเองจากสิ่งเร้าที่ทำได้ เขาไม่สนใจใจที่โดยการไม่เอาใจใส่ในการรับรู้สารอีกต่อไป จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติลดลง

ต่อมาในปี 1967, 1969 แจนส์ได้ทำการค้นคว้าทดลองเรื่องราวทั้งหมด และได้เสนอทฤษฎีของเขาเองเหมือนกับที่แนลควายได้กล่าวไว้ (Triandis, 1971) คือความกลัวที่เกิดจากสารชู้และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะมีความสัมพันธ์กันเป็นรูปตัวยูตัวกลับ ดังรูป

ตามทัศนะของนักจิตวิทยาคลัมพรอยท์ (Secord & Backman, 1964) ได้ให้ข้อคิดไว้ เป็นการสนับสนุนทฤษฎีของแรตซ์และสตอคแลนด์ (Ratz & Stotland) ทั้งนี้ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ทัศนคติที่มีอยู่ในตัวบุคคลจะทำหน้าที่เสมือนแรงจูงใจที่ช่วยต่อต้านการที่บุคคลจะถูกข่มขู่ หรือต่อต้านความวิตกกังวลทั้งทางด้าน ความวิตกกังวลอาจมาจากอันตรายจากสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือเกิดจากแรงขับที่ไม่เป็นที่ยอมรับในตัวเขาเอง ทัศนคติที่ทำหน้าที่ช่วยปลดปล่อยความวิตกกังวลซึ่งเกิดจากการถูกข่มขู่เช่นนี้ จะเป็นตัวช่วยต่อต้านมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การทำงานของทัศนคติในแนวนี้นี้มักจะออกมาในรูปของกลวิธีทางป้องกันตัว (Defense mechanism) เช่น การปฏิเสธไม่ยอมรับความจริง การหา

เหตุผลเขาข้างตัวเอง การโน้มน้าวใจที่ไม่ดีอื่น การเก็บกดทำเป็นลืมเป็นตน ดังนั้น โน้มน้าวของปรอยจึงสรุปได้ว่า มนุษย์จะต่อต้านคำขวัญ ไม่ยอมเชื่อตาม ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ตนเองเกิดความวิตกกังวลอันเนื่องมาจากเรื่องที่ไม่ดีนั้น

7.3 การเปรียบเทียบอิทธิพลของสารปลอบและสารขู่ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

เมื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของสารปลอบและสารขู่จะเห็นว่าสารขู่จะทำให้เกิดความกลัว และความกลัวจะเป็นแรงขับที่ผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่หนีจากภาวะไม่สบายใจนี้ โดยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชื่อตามสารขู่ ความกลัวที่เกิดขึ้นคงมีอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าน้อยเกินไปจะไม่มีผลความเข้มข้นพอที่จะผลักดันให้บุคคลหลีกเลี่ยง และถ้ามักเกินไปบุคคลจะเกิดความวิตกกังวลสูงจนกระทั่งไม่ยอมรับสาร ส่วนสารปลอบจะช่วยให้เห็นถึงประโยชน์และรางวัลที่เขาจะได้รับเมื่อเขาเชื่อตาม รางวัลจะเป็นสิ่งล่อใจที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการอยากได้ขึ้น ความต้องการจะทำให้เกิดแรงขับผลักดันให้มีพฤติกรรมที่จะไปสร้างรางวัลดังกล่าว พฤติกรรมนั้นคือการเชื่อตามสารนั้นเอง เนื้อหาของสารปลอบจะมีคุณสมบัติเป็นสิ่งที่ล่อใจซึ่งควรจะมีพลังในการล่อใจมากยิ่งขึ้น เมื่อสารปลอบนั้นได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์แห่งการเชื่อตามและรางวัลที่จะได้รับมากยิ่งขึ้น (สารปลอบมาก) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างพลังในการล่อใจและระดับการปลอบของสารจึงควรเป็นไปในทางบวก เมื่อมีพลังในการล่อใจมากควรจะมีแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามไปมากด้วย

การปลอบมากนี้มีได้หมายถึงการปลอบมากเกินไปกว่าเหตุคือบอกรางวัลที่จะได้รับจนเกินความเป็นจริง ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้จะทำให้บุคคลไม่เชื่อตามสารนั้น การขู่ให้กลัวมากที่มีการทดลองกันมาแล้วนั้นก็มิได้หมายถึงการขู่ให้กลัวเกินความเป็นจริงเช่นกัน เช่น แจนิส และ เพชแบค (Janis & Peshback, 1953) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเมื่อได้รับสารขู่เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพของฟันที่มีความน่ากลัว 3 ระดับ คือกลัวน้อย ปานกลาง และมาก สารขู่ให้กลัวมากนั้นจะมีค่าพหุคูณเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับผู้รับฟัง เช่น โรคนี้อาจเกิดขึ้นกับ ท่าน ได้ ถ้าเหงือกของท่าน เป็นหนอง อาจรบกวนไม่ถึงตาของท่าน ขอดขอของท่าน ภาพที่ฉายไปนี้จะ เป็นภาพของจริง เป็นภาพที่น่ากลัวมากเกี่ยวกับฟันที่เสีย สารขู่ที่น่ากลัวน้อยจะใช้คำพูดที่ไม่รุนแรง รมติใช้เน้นการวาดไม่น่ากลัวหรือเป็นภาพของจริงที่ไม่ค่อยน่ากลัว เป็นต้น

จะเห็นว่าการชู้ใจกลัวมีจะไม่เป็นการชู้ใจเกิดวาทะเมื่อจริงถึงแม้จะเป็นการชู้ใจมากก็ตาม

เมื่อสารชู้ใจทำให้เกิดความวิตกกังวลหรือความกลัว บุคคลจะชู้ใจความว่าถกถกวลหรือความกลัวโดยเชื่อกายสาร แต่ในขณะที่เกี่ยวกับบุคคลนั้นจะเริ่มรู้สึกไม่ชอบสารนั้น และไม่อยากที่จะรับทราบสารนี้ด้วย เพราะทำให้เกิดความไม่สบายใจ การเร้าให้เกิดอารมณ์อย่างรุนแรง เช่น การชู้ใจกลัวอย่างมากจะชักชวนมิให้บุคคลยอมรับข่าวสาร (acceptance) แจนิส (Janis, 1953 อ้างจาก McGinnies, 1970) ก็ได้เห็นว่าการเร้าอารมณ์จะรบกวนพฤติกรรมที่เหมาะสมซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นลำดับต่อมา

แจนิส (Janis, 1967 อ้างจาก McGinnies, 1970) พบว่าสารสื่อที่เราให้รับรู้ให้เกิดความรู้สึกกลัว วิตกกังวล เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลอยากหลีกเลี่ยงการรับทราบในสารนั้น มีบุคคลอื่นที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้และได้ผลสนับสนุน แจนิส (Janis, 1967) บุคคลผู้คือ นันนาลี และบอบเรน (Nunnally & Bobren ; 1959 อ้างจาก McGinnies, 1970) พบว่าบุคคลศึกษาที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่พยายามหลีกเลี่ยงที่จะอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับวิธีรักษาอาการป่วยด้วยโรคทางจิต ซึ่งประกอบควมคำพูดที่ทำให้เกิดความกลัว

ถึงแม้ว่าสารชู้ใจมีประสิทธิภาพในการชักจูงให้เรื่อกายสาร เพราะเร้าให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลจนต้องยอมรับที่จะปฏิบัติตามสารก็ตาม เมื่อเข้ามาพิจารณาเปรียบเทียบกับสารปลอมแล้วปริมาณความสามารถในการชักจูงของสารปลอมควรจะมากกว่าสารชู้ใจเนื่องด้วยเหตุผลดังกล่าวดังนั้น และเนื่องจากสารปลอมจะชี้ให้เห็นรางวัลที่เขาจะได้รับโดยตรง ส่วนสารชู้ใจจะพยายมนอกกว่า ถ้าเขาทำเช่นนั้นแล้วจะไม่เกิดแก่เขา หรือถ้าเขาไม่ทำจะเกิดผลร้ายอย่างไร ผลที่จะติดตามมานั้นจะคงคิดออกมาอีกทอดหนึ่ง แมกกินนีส์ (McGinnies, 1970) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการชักจูง คือการชักจูงนั้นจะต้องชี้ให้เห็นถึงรางวัลที่เขาจะได้รับโดยทันที ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้การชักจูงนั้นยังเกิดผลมากกว่าการมุ่งไปพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของเนื้อหาสาร จากเหตุผลเหล่านี้ทำให้สรุปได้ว่าสารปลอมการจะมีประสิทธิภาพในการชักจูงยิ่งกว่าสารชู้ใจ

2. อิทธิพลของความตึงเครียด

ความตึงเครียดมีความหมายใกล้เคียงกับอารมณ์บางอย่างซึ่งเป็นอารมณ์ทางลบ ได้แก่ ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ และความเศร้า (Lazarus, 1966) การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับความตึงเครียดนั้นเกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้ออื่น ๆ ด้วย เช่น ความขัดแย้งในใจ ความคับข้องใจ และกลไกการป้องกันตัว (defense mechanism) จึงอาจรวมเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ในหัวข้อ "ความตึงเครียด" ได้

มีผู้ให้ความหมายของความตึงเครียดไว้หลายท่านซึ่งเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว จะมีความหมายคล้ายคลึงกัน แจนิส (Janis, 1958 อ้างจาก Lazarus, 1966) ให้ความหมายว่าเมื่อบุคคลถูกดูแคลนทางจิต เช่นในการที่จะต้องเข้ารับการผ่าตัดนั้นจะเป็นสถานการณ์ที่บุคคลเกิดความตึงเครียด เซลเย (Selye, 1956 อ้างจาก Lazarus, 1966) ให้ความหมายว่าเป็นภาวะที่ร่างกายถูกคุกคามจากสิ่งเร้าที่ไม่สามารถหนีหรือหลีกเลี่ยงได้ แม็กเกรท (McGrath, 1970) ได้ค้นคว้าทบทวนเกี่ยวกับความหมายของความตึงเครียดแล้วกล่าวไว้โดยรวม ๆ ว่า หมายถึงความทุกข์ยากต่าง ๆ ในการครองชีวิต เช่น ร่างกายพิการ กำลังอยู่ในที่คุมขัง น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือเป็นภาวะที่ถูกเก็บให้ออก (deprivation) การถูกเก็บให้ออกจากงานร่างกาย เช่น อากาศ อาหาร ออกกำลังกาย จิตใจ เช่น ถูกกีดกันไม่ได้นิยาม เป็นต้น สถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมที่เข้ามามีผลต่อจิตใจก็ทำให้เกิดความเครียดได้ เช่น การเกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล การประสบความล้มเหลว และการถูกคัดออกจากการยอมรับของกลุ่ม นอกจากนี้ การทำงานที่ยาก กลุ่มเพื่อน ในเวลาจำกัด หรือต้องกระตือรือร้นงานกันในขณะที่มีเสียงดังจนทำให้เกิดความตึงเครียดได้

การศึกษาศาสตร์ความตึงเครียดในมนุษย์มีผู้สนใจศึกษาใน 2 ลักษณะด้วยกันคือ ในแง่ที่เกี่ยวกับ สังคม-จิตวิทยา หรือความตึงเครียดทางจิตใจ อันเป็นผลเนื่องมาจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ในสังคม เช่น เมื่อตกอยู่ในภาวะที่ "อีโก" ถูกคุกคาม (ego threats) โดยแก่ภาวะที่บุคคลกำลังตกอยู่ในช่วงที่ความมีชื่อเสียงของเขา กำลังจะเปลี่ยนไปในทางไม่ดี การทำงานล้มเหลว เป็นทางที่จะทำให้เขาลดความภูมิใจลง หรือเมื่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น

เลวลง ก็จะทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นได้

ในแง่ที่เกี่ยวกับกายวิภาคและสรีรวิทยา ความตึงเครียดทางร่างกาย เกิดจากภาวะที่การทำงานขั้นปกติของร่างกายถูกเร้ามากเกินไป สิ่งที่เราอาจเป็นส่วร่างกายในหรือภายนอกร่างกายก็ได้

2.1 ลักษณะอาการของมีความตึงเครียด

เมื่ออินทรีย์เกิดความตึงเครียดจะมีปฏิกิริยาที่พิจารณาว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสัณฐานดังนี้ 2 ประการ คือ (Lazarus, 1966)

2.1.1 ความรู้สึกตึงเครียด เช่น เกิดความกลัว วิถีทางวล หดหู่ รสขม ละอายน อายกลัวราว คื่นตระหนก (panic)

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการรู้ (Cognitive functioning) การรับรู้ การคิด การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาก็จะเกิดการบิดเบือนไม่สมเหตุสมผล เพราะความตึงเครียดทำให้ขาดสมาธิ

บุคคลที่มีความตึงเครียดอาจถูกเร้าให้มีความว่องไวในการทำงานยิ่งขึ้น หรืออาจทำให้ความสามารถในการทำงานน้อยลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณความเครียดที่บุคคลมีอยู่ แมกเกรท (McGrath, 1970) ได้ทดสอบการวิจัยความตึงเครียดนี้จำนวน 200 เรื่อง และได้อธิบายที่เกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า ปริมาณความเข้มข้นของการมีความตึงเครียดจะเข้ามามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานโดยเป็นในรูปตัวยูตัวกลับ () กล่าวคือการมีความตึงเครียดน้อยเกินไปจะไม่เป็นส่วเร้าให้การทำงานว่องไวขึ้น การมีความตึงเครียดมากเกินไปจะขัดขวางการใช้สมรรถภาพที่แท้จริงที่บุคคลนั้นมีอยู่ ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ฉะนั้นการมีความตึงเครียดในระดับปานกลางจึงกลายเป็นตัวเร้าที่ดีที่สุด

เมื่อให้บุคคลทำงานในขณะที่มีความตึงเครียด บุคคลจะมีพฤติกรรมแบบในยอมเอาใจใส่หรือสนใจในงานนั้น ทั้งนี้เพื่อให้คนหลุดพ้นจากสภาวะการตึงเครียด (Weick, 1970) วิธีวัดความตึงเครียดวิธีหนึ่งจึงทำได้โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลในขณะที่มีความตึงเครียด หรือวัดได้โดยการให้บุคคลรายงานเกี่ยวกับตนเอง เช่น การให้ตอบแบบสอบถาม และการให้ประเมินตนเองตามตารางการประเมินที่เตรียมไว้แก่บุคคลนั้น (McGrath,

1970) การค้นคว้าของแมกเกรท (McGrath, 1970) นี้ ทำให้เห็นว่าการที่บุคคลที่มีความกังวล เครียด บ่นมีสัณนิษฐานถึงภาวะความเครียดที่ตนมีอยู่จึงสามารถที่จะรายงานให้ผู้อื่นทราบได้ว่าตนมีความเครียดอย่างไร

2.2 ความกังวล เครียดและการ เปลี่ยนทัศนคติ

ลักษณะบุคลิกภาพบางอย่างของบุคคลและสภาพทางอารมณ์ของบุคคลในขณะหนึ่ง ๆ อาจจะมีผลต่อการชักจูงให้เปลี่ยนทัศนคติ เจนนิส และฮอวแลนด์ (Janis & Hovland, 1959) อ้างจาก Secord & Backman, 1964) ทำให้เห็นว่า แม้ไม่ใช่ว่าบุคคลบางคนอาจสามารถชักจูงให้เชื่อตามใจอย่างมากในเรื่องหนึ่ง แต่อาจถูกชักจูงลำบากในเรื่องหนึ่ง เรื่องหนึ่ง มีใจจะเป็นคนชักจูงได้ง่ายในทฤษฎีไม่ นอกจากนั้นการที่บุคคลจะคล้อยตามการชักจูงยังขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสารที่ชักจูง บุคคล และสถานการณ์และสื่อสารชักจูงด้วย

ลักษณะบางประการของมนุษย์เรา เช่น การมีความภาคภูมิใจในตนเอง การมีความวิตกกังวลหรือความกังวล เครียดอาจ เป็นสิ่งที่บุคคลมีติดตัวอยู่แล้ว เนื่องมาจากประสบการณ์ในอดีต หรืออาจเราให้บุคคลเกิดลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมาได้ในห้องทดลอง ลักษณะอารมณ์ เช่น ความวิตกกังวลหรือความกังวล เครียดที่มีในตัวบุคคลนี้จะเข้ามามีบทบาทในการต่อต้านการชักจูง หรือช่วยเสริมให้โอ้อวดตามการชักจูงด้วย

ในกรณีที่บุคคลมีความวิตกกังวลหรือความกังวล เครียดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง จะทำให้เขาเป็นคนที่ถูกชักจูงได้ง่าย มาสเนอร์ (Masner, 1954 อ้างจาก Secord & Backman, 1964) ได้ศึกษาบุคคลที่เกิดความกังวล เครียดขึ้นเนื่องจากถูกคุกคามทางอีโก (ego) คือประสบความล้มเหลวในงาน ซึ่งมีโดยร่างสถานการณ์ให้บุคคลทดลองตัดสินใจความยาวของเส้นตรงที่เสนอให้คิดตัดสิน ผลทดลองกลุ่มหนึ่งจะได้รับการแจ้งว่าตัดสินถูกแล้ว อีกกลุ่มจะได้รับการแจ้งว่าตัดสินไม่ถูกเลย เมื่อมีการนำผลทดลองจากทั้งสองกลุ่มมา เขาคัดสินใหม่ที่จะคิด ผลปรากฏว่าบุคคลทดลองที่เคยประสบความล้มเหลวมาก่อนจะ เปลี่ยนคำตอบตามหรือได้ใกล้เคียง เพื่อนรวมกลุ่ม ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ทราบมาก่อนว่า เป็นคนที่เคยได้รับการแจ้งไว้ในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่

สิ่งที่เป็นความต้องการของมนุษย์เราคือความมีหน้าตา เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเมื่อมีสิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าอีโก (ego) กำลังจะถูกคุกคาม เพราะบุคคลกำลังจะถูกคนอื่นสำคัญค่าเสียหรือลงโทษ จะทำให้เขามีอันตรายทางจิต เกิดความตึงเครียดขึ้นมาได้ ดังนั้นจากการทดลองดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะมีความตึงเครียดสูงและจะถูกชักจูงให้คล้อยตามใญ่ภายใต้อำนาจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงาน

การสร้างสถานการณ์ที่เราให้บุคคลเกิดความตึงเครียดสูงจะเป็นสาเหตุให้บุคคลนั้นมีการโอนอ่อนต่อการชักจูงได้ ดังเช่นการทดลองของ เฮมริช และกุกเกน (Helmrich & kuiken, 1968) และการทดลองของแคนเตอร์และคณะ (Cantor, et al., 1974)

เฮมริชและกุกเกนได้ทำการทดลองภาคสนามขึ้นเพื่อทดสอบผลของการสื่อสารชักจูงซึ่งกระทำในขณะที่บุคคลมีความตึงเครียดสูงและต่ำ ผลการทดลอง เป็นผู้ที่ถูกชักจูงเลือกเข้าเป็นทหารจำนวน 258 คน ได้รับการชักจูงในเรื่องที่ขัดกับทัศนคติเดิมของตนเอง คือให้เห็นด้วยกับการที่ชายจะต้องรับใช้ประเทศชาติโดยการถูกเกณฑ์เป็นทหารอย่างน้อยเป็นเวลา 2 ปี การชักจูงกระทำกับกลุ่มที่กำลังมีความกลัวสูง (รอที่จะรับการตรวจร่างกายและคัดน้ำตา) และกลุ่มที่กำลังอยู่ในภาวะปรกติ (นั่งอยู่ในโรงทหาร) ได้มีการตรวจสอบอารมณ์ของบุคคลทดลอง ปรากฏว่าผู้ที่มีความตึงเครียดสูงจะตกใจมากกว่าผู้ที่มีความตึงเครียดต่ำ ผลที่ได้พบว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดสูงเมื่อได้รับสารสื่อสารชักจูงจะเปลี่ยนทัศนคติต่อการรับใช้ประเทศชาติมากกว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดต่ำอย่างเห็นได้ชัด ผลที่ได้สนับสนุนผลการทดลองของเมาส์เนอร์ (Mausner, 1954 อ้างจาก Secord & Backman, 1964)

แคนเตอร์และคณะได้ทำการทดสอบผลของการเร้าอารมณ์ของบุคคลชักจูงก่อนที่จะได้รับสารสื่อสารชักจูง คณะผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้ภาพยนตร์ เป็นสิ่งเร้าอารมณ์ ตัวละครที่ศึกษา คือความน่าพิงใจและความน่าเกลียดของภาพยนตร์ ดังนั้นภาพยนตร์ที่ฉายให้บุคคลทดลองแต่ละกลุ่มชมจึงมี 4 ม้วนคือ ม้วนแรกให้ความน่าพิงใจ แต่ความน่าเกลียดเกินไป เป็นเรื่องเกี่ยวกับคสมรสนิยมสาวคนหนึ่งที่กำลังรับมรดกอาหารที่ภัตตาคารที่หรูอย่างแสงเทียน ม้วนที่สองให้ความน่าพิงใจและความน่าเกลียดเกินไป เป็นเรื่องเกี่ยวกับหญิงสาวคนหนึ่งกำลังแสดงบทพิสดารกับคู่รักบน

รถจักรยานยนต์ มวนที่สามเฒ่าใจไม่ผ่องใสและความน่าค้นเค้นต่ำ เป็นเรื่องเกี่ยวกับแพทย์ และพยายามกำลังทำการผ่าตัด ไม่มีเลือดหรือสิ่งอื่น ๆ ที่จะเราให้เกิดความไม่สบายอารมณ์ ส่วนมวนสุดท้ายเฒ่าใจไม่ผ่องใสและความน่าค้นเค้นสูง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการผ่าตัดกลอง โดยเป็นภาพขยายใหญ่ มองเห็นเลือด และภายหลังมองเห็นใบหน้าของมวนที่เต็มไปด้วย ความเจ็บปวดและหวาดกลัว

จะเห็นได้ว่าภาพยนตร์ที่เฒ่าใจไม่ผ่องใสจะเป็นสิ่งเราให้มองทดลอง เกิดความตึงเครียดขึ้น เพราะกระตุ้นให้คนเกิดความรู้สึกและความไม่สบายใจ ผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อมองทดลอง โดชมภาพยนตร์ที่เฒ่าใจไม่ผ่องใสจะเปลี่ยนทัศนคติเมื่อได้รับสารสื่อชักจูงมากกว่าผู้ที่โดชมภาพยนตร์ ที่เฒ่าใจผ่องใสอย่างเชื่อมั่นได้ ทำให้สรุปได้ว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดสูงจะถูกชักจูงให้เปลี่ยนทัศนคติ ได้มากกว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดต่ำ ส่วนความน่าค้นเค้นของภาพยนตร์ไม่มีผลให้บุคคลเปลี่ยน ทัศนคติเมื่อได้รับสารสื่อชักจูงมากนัก

คำรัง ศาครวิมล (2516) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับน้ำในสระในประเทศไทย ผู้ถูกศึกษา เป็นนักเรียนฝึกหัดการระดมประสาทนิยมบัตรว่าการศึกษาชั้นที่ 2 วิทยาลัยครูนครชุมรชายหญิง จำนวน 90 คน พบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงมีการพาดพิงอื่นมากกว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำ ในขณะที่อยู่ในสถานการณ์ปรกติ

การทดลองเพื่อศึกษาอิทธิพลของสารปลอมและสารชูก่อการ เปลี่ยนทัศนคติในสถานการณ์ ตึงเครียดที่จะกระทำในครั้งนี ผู้ทดลองจะศึกษาถึงผลของความตึงเครียดที่มีต่อการ เปลี่ยน ทัศนคติตามสารสื่อชักจูงทั้งกล่าว โดยความตึงเครียดนี้จะถูกชักจูงระดับภายในห้องทดลอง จากหลักฐานที่ผู้ศึกษาไว้ในทำใจคาดคะเนได้ว่า บุคคลที่มีความตึงเครียดสูงจะถูกชักจูงให้เปลี่ยน ทัศนคติได้มากกว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดต่ำ แต่ในขณะที่ผู้ที่มีความตึงเครียดสูงอาจรับ ทราบเนื้อหาของสารสื่อโฆษณาผ่านน้อยกว่าผู้ที่มีความตึงเครียดต่ำ

3. การ เปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่มีความตึงเครียดภายในสูงหรือต่ำเมื่อได้รับสารปลอม หรือสารชู

ลักษณะของสถานการณ์และลักษณะของสารสื่อที่ชักจูง เป็นสิ่งที่น่าสนใจควรแก่การ ศึกษาประกอบกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะทราบได้ว่าในสถานการณ์ที่บุคคลกำลังมีความตึงเครียดสูงต่ำต่าง

กันนั้น สารสื่อประเภทย่อยจะมีประสิทธิภาพในการชักจูงมากที่สุด แต่เพื่อที่จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้น ควรจะพิจารณาจำนวนการรับรู้และจำนวนการยอมรับการชักจูงอย่างละเอียด เพื่อที่จะได้เข้าใจอิทธิพลของความถี่ เกือบและอิทธิพลของสารสื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล

การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้ แมกกวาย (McGuire, 1969) ได้วิเคราะห์ไว้ว่าจะต้องผ่านจำนวนการ 5 ขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. การเอาใจใส่ (Attention) การที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลนั้น ในขั้นต้นบุคคลจะต้องยอมให้ความสนใจ และเอาใจใส่รับรู้ข้อความในการชักจูงนั้น ฉะนั้นการมีสมาธิ ไม่มีสิ่งรบกวนจิตใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการให้ความสนใจใส่ในสารสื่อที่ใช้ชักจูง

2. ความเข้าใจ (Comprehension) จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญคือ องค์ประกอบเกี่ยวกับสารสื่อ สารสื่อควรจะเป็นสารที่ผู้รับสามารถเข้าใจได้ มีความชัดเจน น่าเชื่อถือ และไม่ไว้วางใจรับต้องใช้กลวิธานป้องกันตัว (defense mechanism) นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพทางจิตใจของผู้รับสาร ถ้าผู้รับสารมีความวิตกกังวล และมีความกังวลเกรียบสูงจะเป็นเหตุให้บุคคลเข้าใจและจดจำข้อความในสารสื่อได้น้อยลง

3. การยอมรับ (Yielding) เคลแมน (Kelman, 1958) อ้างจาก Triandis, 1971) ชี้แจงว่าการยอมรับมี 3 แบบด้วยกันคือ การยอมทำตาม (Compliance) บุคคลยอมรับการชักจูงเพราะหวังว่าจะได้รับการยอมรับหรือได้ความดีความชอบจากผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่ม เขาทำไปเพื่อหวังรางวัลและหลีกเลี่ยงการลงโทษ การเลียนแบบ (Identification) บุคคลยอมรับการชักจูงเพราะหวังที่จะทำตนให้คล้ายคลึงกับผู้ที่ชักจูง ซึ่งเป็นที่ตนพึงพอใจและอยากเลียนแบบ การยอมรับเข้าเป็นส่วนคน (Internalization) บุคคลยอมรับการชักจูงเพราะการชักจูงนั้นทำให้เขาเห็นแนวระบอบที่ควรได้รับและทำให้เขาเข้าใจโลกดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการยอมรับแบบที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นเมื่อมีการชักจูง

4. ความจำ (Retention) เมื่อเกิดการยอมรับแล้ว การเปลี่ยนทัศนคติจะยั่งยืนนานสักเท่าไรขึ้นอยู่กับความจำในเรื่องราวเกี่ยวกับทัศนคตินั้น ซึ่งอาจทำได้โดยการให้ผู้รับสารได้มีการรับสารต่อเนื่อง ๆ กัน ทางช่องทางติดต่อที่มั่นคงน่าสนใจสำหรับผู้รับสารเป็นต้น

5. การกระทำ (Action) เป็นการแสดงพฤติกรรมเพื่อแสดงถึงการมีทัศนคตินั้น ๆ

ในการทดลองมักจะวัดประสิทธิภาพในการสื่อสารชักจูง เมื่อการเปลี่ยนทัศนคติเกิดขึ้นถึงขั้นตอนการขั้นที่ 3 ซึ่งจะวัดได้ทันทีหลังจากได้ส่งสารสื่อแล้วโดยการวัดความกล้าพูดหรือการใช้ภาษา เช่น การให้ตอบแบบสอบถาม

การเอาใจใส่รับสารนั้น บุคคลจะเลือกรับรู้โดยจะมีการหลีกเลี่ยงสารที่ทำให้เขาเกิดความไม่สบายใจ การเลือกรับรู้สารนี้จะเป็นไปตามทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่ของทัศนคติคือบุคคลจะเลือกรับรู้สารที่ไม่เป็นภัยต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่ทำให้เกิดความทุกข์ ไร้ให้เห็นรางวัลที่เขาจะให้ได้อย่างแจ่มชัดเป็นต้น ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะของสารปลอม บุคคลจึงน่าจะเลือกเอาใจใส่และรับรู้ในสารปลอมมากกว่าสารจริง ซึ่งสารจริงจะทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลจนจะอยากหลีกเลี่ยง

ส่วนในเรื่องการเข้าใจเนื้อหาของสารสื่อ นั้น สารปลอมเป็นสารที่รู้ได้เห็นถึงประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับโดยตรง ไม่เป็นการขี้นประโยชน์ในทางอ้อมเช่นสารจริง ประกอบกับผลประโยชน์ที่ได้แจ่มแจ้งไว้ในสารจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้รับสารยอมรับ โดยไม่ต้องไขว่คว้าหาข้ออ้างป้องกันตัว ดังนั้นจึงน่าจะทำให้บุคคลที่ได้อ่านสารปลอมเกิดความเข้าใจในสารนั้นได้เร็วกว่าสารจริง อันเป็นสาเหตุให้การเกิดการยอมรับเกิดตามมา ซึ่งทำให้การยอมรับในสารปลอมเป็นไปไวกว่ามากกว่าในสารจริง

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความถี่เกรียกที่กล่าวมาแล้วนั้น พบว่าบุคคลที่มีความถี่เกรียกสูงจะถูกชักจูงให้เปลี่ยนทัศนคติได้ง่ายยิ่งกว่าบุคคลที่มีความถี่เกรียกต่ำ (Helmrigh & Kuiken, 1968 ; Cantor, et al., 1974) แต่ในการพิจารณาอิทธิพลของความถี่เกรียกที่มีต่อความสนใจเอาใจใส่การชักจูง และความเข้าใจเนื้อหาของสาร ตลอดจนการยอมรับ

และการเก็บจำเนื้อหาของสารสื่อ นั้น อาจคาดได้ว่าในสถานการณ์ที่มีคามตึงเครียดไม่มากนัก บุคคลจะให้ความสนใจเอาใจใส่สารสื่อ มีสมาธิ และไม่มีปัจจัยที่จะชักชวนการรับรู้เนื้อหาของสาร จึงมีความเข้าใจและการเก็บรวบรวมความในสารสื่อได้มากกว่าในสถานการณ์ที่เครียดสูง แต่ในสถานการณ์ที่เครียดสูงบุคคลจะขาดความเป็นตัวของตัวเอง และลดความสามารถชักจูงของผู้อื่นได้ง่ายกว่าขณะที่บุคคลมีความตึงเครียดต่ำ โดยไม่จำเป็นจะต้องเข้าใจและจดจำเนื้อหาในการชักจูง ฉะนั้นจึงอาจคาดได้ว่า การชักจูง ปริมาณการรับรู้ ความเข้าใจ และการเก็บจำเนื้อหาของสารสื่อ ย่อมจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่บุคคลเฉพาะสถานการณ์บุคคล แต่ในสถานการณ์ที่เครียดสูงนั้น ปริมาณการรับรู้ ความเข้าใจ และการเก็บจำเนื้อหาของสารสื่ออาจไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเปลี่ยนแปลงทัศนคติก็ได้

ในการวิเคราะห์สมมติฐานการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้ เห็นว่าการยอมรับสารปลอมน่าจะ เป็นไปได้มากกว่าสารจริง เมื่อผู้รับสารอยู่ในภาวะที่เครียดสูง สารปลอมก็น่าที่จะมีประสิทธิภาพมากกว่า เพราะสารจริงจะทำให้บุคคลยิ่งเกิดความกลัว ความวิตกกังวลยิ่งขึ้น ความวิตกกังวลนี้ถึงแม้จะมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของสารสื่อ (พิกษา โฉมดี, 2518 Leventhal, 1965 อ้างจาก Triandis, 1970) ในขณะเดียวกันก็จะทำให้บุคคลเกิดการตอบสนองทางกายอื่นและความอยากหลีกเลี่ยงบทการ เปลี่ยนทัศนคติ (Janis, 1967 อ้างจาก McGinnies, 1970) ดังนั้นบุคคลที่มีความตึงเครียดสูงและได้รับสารจริงทำให้เกิดการ เปลี่ยนทัศนคติได้ไม่มาก นอกจากนี้ แม็กควาย (McGuire, 1966 อ้างจาก Triandis, 1971) พบว่าการที่ผู้ชักจูงมีความวิตกกังวลสูงมากจนเกินไป และสารสื่อที่เกี่ยวพันกับเขามาก มีความซับซ้อนมาก จะทำให้ความกลัวของเขาลดลง เนื่องจากการที่เขาใช้กลวิธีป้องกันตัว (defense mechanism) แบบปฏิเสธข้อมูลที่เขาได้รับ ทำให้ความไม่ลงรอยของการรับรู้ของเขาหมดสิ้นไป จึงไม่เกิดการ เปลี่ยนทัศนคติ การทดลองในครั้งนี้จะไม่เร้าผู้ถูกทดลองจนกระทั่งมีความกลัวถึงขีดสูง อันจะทำให้เกิดการปฏิเสธในสารจริงได้ แต่จากการที่บุคคลมีความตึงเครียดสูงและมาพบกับสารจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าหลีกเลี่ยง จะทำให้เกิดการ เปลี่ยนทัศนคติได้ไม่มากเท่ากับบุคคลที่มีความตึงเครียดสูงและได้รับสารปลอม บุคคลที่มีความตึงเครียดสูงเป็นบุคคลที่ชักจูงง่ายอยู่แล้ว เมื่อได้รับสารปลอมซึ่งชี้ให้เห็นถึงรางวัลที่เขาจะได้รับโดยไม่อ้อมค้อม จะ

เป็นสิ่งจูงใจให้เขาเชื่อตามสารนั้นมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเป็นที่คาดหมายไว้ว่าบุคคลที่มีความ
ตั้งใจเรียนสูงและได้รับสารมัลคอมจะ เปลี่ยนทัศนคติมากที่สุด

ในการวิเคราะห์ขบวนการ เปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น นอกจากจะชี้ให้เห็นว่าการยอมรับ
สารมัลคอมจะเป็นไปไ้มากกว่าสารขแล้ว ยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีความตั้งใจเรียนสูงจะถูกชักจูง
ไ้โดยทฤษฎีที่มีความตั้งใจเรียนสูงเนื่องจากผู้ที่มีความตั้งใจเรียนสูงมีความเป็นตัวของตัวเอง มี
สภิตที่รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของตนไว้ จึงพยายามต่อต้านการชักจูง ดังนั้นจึงคาดคะเน
ไว้ว่าบุคคลที่มีความตั้งใจเรียนสูงและได้รับสารมัลคอมจะ เปลี่ยนทัศนคติน้อยที่สุด

จุดมุ่งหมายของการทดลอง

1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบประสิทธิภาพของสารสื่อที่มีลักษณะมัลคอมและข
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสถานการณ์แวดล้อมที่จะส่งเสริมหรือชักขวางการ เปลี่ยน

ทัศนคติของบุคคล

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลรวมระหว่างลักษณะของสารสื่อและลักษณะของสถานการณ์ที่มีต่อ
การ เปลี่ยนทัศนคติในบุคคลนั้น
4. เพื่อเป็นรากฐานของการค้นคว้าทดลองทางด้านต่อไป

ความสำคัญของการศึกษาทดลอง

1. เป็นการวิจัยชนิดที่จะมุ่งชี้ถึงสาเหตุของการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล
2. เป็นการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของสารสื่อบางชนิด เพื่อ
ประโยชน์ในการจะนำแผนการชักจูงไปใช้ต่อไป
3. บ่งชี้สถานการณ์ที่ทำให้บุคคลคล้อยตามการชักจูงไ้โดยทฤษฎีหรือชักชวนการชักจูง
4. ช่วยให้เข้าใจขบวนการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติในคนไทย

นิยามภูมิทัศน์การ

ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลอง มีความหมายเฉพาะดังต่อไปนี้

ก. ตัวแปรอิสระ

1. สารสื่อชักจูง หมายถึงการใช้ข้อความชักจูงโดยผู้ทดลอง เปลี่ยนทัศนคติในการทดลองนี้เป็นทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ สารสื่อชักจูงนี้มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 สารปลอบ (positive message) หมายถึงสารสื่อชักจูงที่กล่าวถึงผลดีหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

1.2 สารขู่ (negative message) หมายถึงสารสื่อชักจูงที่กล่าวถึงผลร้ายหรือการเสียผลประโยชน์ในการไม่ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

2. สถานการณ์ในขณะรับสาร หมายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่จะเราอารมณ์ของผู้ชักจูงในขณะรับสาร ซึ่งในการทดลองครั้งนี้จะเราให้ผู้ทดลองเกิดความกังวลเล็กน้อย 2 ระดับคือ

2.1 ความกังวลเล็กน้อย หมายถึงการที่ผู้ทดลองตกอยู่ในภาวะที่มีสิ่งเร้าอันทำให้เกิดความวิตกกังวล เป็นทุกข์ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้ทดลองต้องทำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาที่มีความยาก ในช่วงเวลาจำกัด และการทดสอบมีความสำคัญต่อผู้ทดลองมาก

2.2 ความกังวลเล็กน้อย หมายถึงการที่ผู้ทดลองมีสิ่งเร้าที่ไม่ทำให้เกิดความวิตกกังวล เป็นทุกข์ มากนัก เพราะผู้ทดลองต้องทำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาที่ง่ายในช่วงเวลาพอเหมาะ และการทดสอบไม่มีความสำคัญต่อผู้ทดลอง

ข. ตัวแปรตาม

1. ทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ หมายถึงการมีทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ที่ดีขึ้นหรือเลวลงหลังจากที่ผู้ทดลองได้รับสารสื่อชักจูงแล้ว วัดได้โดยใช้แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ ทั้งนี้โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับคะแนนการ

ทำแบบทดสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อัตราส่วนของทั้งสองในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมแสดงว่า มีทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ขึ้นหลังจากได้รับสารสื่อชักจูง

2. ความจำข้อความในสารสื่อ หมายถึงความสามารถในการระลึกถึงเนื้อหาต่าง ๆ ในสารสื่อ ซึ่งวัดได้โดยการทำแบบทดสอบวัดความรู้ที่ได้จากการอ่านสาร การวิเคราะห์สูงในการทำแบบทดสอบแสดงว่ามีความจำข้อความในสารสื่อได้เป็นปริมาณมาก

แบบแผนการทดลอง

ลักษณะของสารสื่อชักจูง

ลักษณะของ สถานการณ์	ลักษณะของสารสื่อชักจูง		
	สารปลอม	สารจริง	สารควบคุม*
ความตึงเครียดสูง	21 คน	21 คน	21 คน
ความตึงเครียดต่ำ	21 คน	21 คน	21 คน

* สารควบคุม คือสารสื่อที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

สมมติฐานในการทดลอง

จากการรวบรวมทฤษฎีและผลการวิจัยข้างต้น ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. บุคคลที่ได้รับสารปลอมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่าบุคคลที่ได้รับสารจริง และบุคคลที่ได้รับสารควบคุมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่น้อยที่สุด

2. บุคคลที่มีความตึงเครียดสูง เมื่อถูกชักจูง มีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดต่ำ

3. เฉพาะบุคคลที่ได้รับสารสื่อทดลอง ผู้ที่มีความตั้งใจเคร่งครัดและได้รับสารปลอม มีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากที่สุด ส่วนบุคคลที่มีความตั้งใจเคร่งครัดและได้รับสารจริง มีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่น้อยที่สุด
4. บุคคลที่มีความตั้งใจเคร่งครัดจะรายงานความในสารสื่อได้มากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจเคร่งครัด

วิธีการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ทดลอง เป็นนิสิตชาย-หญิง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรการศึกษานชั้นต้น วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อายุ 16-20 ปี จำนวน 126 คน สุ่มเจาะเขากลุ่มควยวิธีจับสลาก กลุ่มละ 21 คน

เครื่องมือประกอบการทดลอง

1. สารสื่อที่ใช้ในการทดลอง

สารสื่อที่ใช้ในการทดลองนี้เป็นสารสื่อชักจูงให้บุคคลเห็นความสำคัญของการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ โดยแยกสารออกเป็น 2 ประเภท สารปลอมกล่าวถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ และสารขกกล่าวถึงผลประโยชน์ที่จะต้องเสียไปเมื่อไม่ได้อำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ การชักจูงในครั้งนี้มีไ้บ่งให้มีการเคลื่อนย้ายเข้ามาพำนักในเมืองที่มีลักษณะ เป็นเมืองใหญ่ที่แออัดอยู่แล้ว เพราะจะทำให้เกิดการแออัดยิ่งขึ้น อันจะมีปัญหาอื่น ๆ อีกตามมา แต่จะเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการไ้อยู่ในเมืองใหญ่เพื่อชดเชยการจูงใจให้มีแรงจูงใจไปสัมผัสพื้นที่ที่ช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองที่คนพำนักอยู่ให้เจริญยิ่งขึ้น เป็นการสื่อทดลองกับแผนงานนาเศรษฐกิจของประเทศชาติอีกก้วย

สารสื่อที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มีดังต่อไปนี้ คือ

ก. สารปลอม มีข้อความว่า "โอกาสทองจะเป็นของท่าน" กล่าวถึงความได้เปรียบของการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ เช่น ความพร้อมร่นของเครื่องอบโลก ขรโลก ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน การเข้ารับการศึกษา วัฒนาการเกี่ยวกับสถิติมูลค่าตลอดจนการแสวงหาประสิทธิภาพ และความก้าวหน้าในชีวิตเป็นต้น สารนี้มีความยาว 3 หน้ากระดาษพิมพ์ และใช้เวลาอ่านประมาณ 15 นาที (ดูสารปลอมในภาคผนวก ก. หน้า 51)

ข. สารขุ มีข้อความว่า "กษัตริย์ใหญ่หลวง" มีเนื้อหาการชักจูงตนเองเกี่ยวกับสารปลอบ แต่ต่างกันที่วิธีการเขียนสารชักจูง ซึ่งจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการที่บุคคลถูกจำกัดความได้เปรียบถึงกล่าว สารขุมีความยาวเท่าเทียมกับสารปลอบ (ดูสารขุในภาคผนวก ก. หน้า 55)

ค. สารควบคุม มีข้อความว่า "วัยรุ่น" กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กวัยรุ่นต้องประสบ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคมเป็นต้น ผู้เขียนบทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการที่ผู้ใหญ่มีความเข้าใจในเด็กวัยรุ่น และชี้ให้เห็นถึงโทษของการที่ผู้ใหญ่ไม่มีความเข้าใจในเด็กวัยรุ่น หรืออาจกล่าวได้ว่ามีความมีลักษณะลบและขุ่นมัว และมีใจมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ สารควบคุมนี้มีความยาวพอ ๆ กับสารปลอบและสารขุ (ดูสารควบคุมในภาคผนวก ก. หน้า 59)

วิธีสร้างสารปลอบและสารขุ

ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่จากตำรา วารสาร และบทความทั่วไป แล้วจึงเขียนเป็นบทความขึ้น ซึ่งการสร้างสารสื่อชักจูงนี้คล้ายกับการสร้างถังต่อไปนี้ คือ

1. เขียนสารปลอบยาวประมาณ 3 หน้ากระดาษพิมพ์ โดยให้มีเนื้อหาถึงกล่าวแล้วข้างต้น นำสารปลอบนี้มาเทียบเคียงสร้างเป็นสารขุขึ้นโดยให้มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน และนับจำนวนหน่วยของการปลอบ การขุให้ใกล้เคียงกันด้วยโดยใช้วิธีนับจำนวนครั้งของการบอกถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในสารปลอบและนับจำนวนครั้งของการบอกถึงประโยชน์ที่ต้องเสียไปในสารขุ (สารปลอบมีจำนวนครั้งที่บอกถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ 54 ครั้ง สารขุมีจำนวนครั้งที่บอกถึงผลประโยชน์ที่ต้องเสียไปเมื่อไม่ได้รับการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ 57 ครั้ง)

2. นำสารสื่อทั้ง 2 ประเภทไปให้สมัครกับปริณูชีพที่กำลังเริ่มวิชาทัศนคติที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 10 คน ให้สมัครกับปริณูชีพ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

จากการทดลองที่ได้อำานี้ สามารถสรุปและแยกอภิปรายผลตามความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้คือ

ก. สารสื่อที่ใช้ชักจูงและการเปลี่ยนทัศนคติ

การทดลองนี้มุ่งที่จะเปรียบเทียบอิทธิพลของการชักจูงใจที่มีต่อทัศนคติของผู้ถูกชักจูง โดยใช้สารสื่อที่มีลักษณะแตกต่างกัน สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า "บุคคลที่ได้รับสารปลอมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่าบุคคลที่ได้รับสารจริง และบุคคลที่ได้รับสารควบคุมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่น้อยที่สุด" ผลจากการทดลองนี้ปรากฏว่า การใช้สารปลอมและสารจริงในการชักจูง ได้ผลดีว่าการไม่ชักจูงมากอย่างเห็นได้ชัด จึงเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ในส่วนหลัง แต่การใช้สารสื่อชักจูงที่มีคุณสมบัติต่างกัน คือ เป็นสารปลอมและสารจริงนั้น ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน ผลที่ได้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ในส่วนแรก

การที่พบว่าเมื่อให้นักศึกษาอ่านสารชักจูงแล้ว สารปลอมและสารจริงมีอิทธิพลในการชักจูงไม่แตกต่างกัน ผลส่วนนี้คล้ายคลึงกับผลงานวิจัยของ "สังกรุณ สุชาติ (2516)" ซึ่งกล่าวว่าสารชักจูงนักศึกษาไทยกว่าร้อยละสามสิบนั้น ผู้รับสารจะคล้อยตามสารนั้นโดยไม่คำนึงว่าใครเป็นผู้สื่อความ และข้อความนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงไร ดังนั้นจึงไม่มีวิธีการชักจูงแบบใดที่ทำให้เห็นถึงผลดี หรือแบบใดให้เกิดความกลัว ผู้รับสารก็จะคล้อยตามทันที โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใหม่ นวัตกรรมเสียก่อน แต่ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีหน้าที่ของทัศนคติของ Katz (Katz , อ้างจาก Secord & Backman, 1964)

ซึ่งอธิบายว่าสารใดก็ตามที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับประโยชน์ของผู้รับโดยตรง ควรจะมีประสิทธิภาพในการชักจูงดีกว่าสารที่บอกประโยชน์ที่จะได้รับในทางอ้อม แต่การที่สารสื่อทั้งสองมีผลใน

ชั้นปีที่ 1 จำนวน 5 คน และให้เ็กเรียนระดับ ม.ศ.5 จำนวน 5 คน รวม 20 คน ควบคุมเป็นเปรียบเทียบความวิตกกังวล และความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นขณะและภายหลังที่ได้อ่านสารทั้ง 2 ประเภทนี้ (ดูแบบสอบถามในภาคผนวก ก. หน้า 63) ผลปรากฏว่า เมื่ออ่านสารแล้ว อ่านรายงานว่าเกิดความวิตกกังวลและความไม่สบายใจมากกว่าเมื่ออ่านสารปลอมอย่างเช็ดถือโค ($t = 2.88, df = 19, p < .01$)

2. แบบสอบถามที่ใช้ในการทดลอง

แบบสอบถามที่ใช้ในการทดลองนี้มีอยู่ 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นแบบสอบถามวัดตัวแปรตาม อีกประเภทหนึ่งเป็นแบบสอบถามวัดการชักกระทำกับตัวแปรอิสระ ซึ่งจะแยกอธิบายแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามวัดตัวแปรตาม แบบสอบถามวัดตัวแปรตามมีอยู่ 2 ชุด คือ

ก. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราส่วนซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ในลักษณะของลิเคิร์ต (Likert's scales) (ดูแบบสอบถามในภาคผนวก ก. หน้า 64) แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยคำนึงการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ประมวลความรู้ เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่จากตำราทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ นามาสร้างเป็นตัวข้อใหญ่ ๆ ได้ดังนี้คือ ความสมบูรณ์ทางกาย มีปัจจัย 4 ความเจริญก้าวหน้าในชีวิต การศึกษา ความสะดวกสบาย การคมนาคมสื่อสาร ทัศนคติทางร่างกาย สุขบัญญัติ ความเจริญทางวัตถุและจิตใจ เป็นต้น

2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว จำนวน 42 ข้อ นำมาโดยฐานความรู้ทางด้านการวัดทัศนคติช่วยพิจารณาว่าข้อคำถามเหล่านั้นเป็นข้อคำถามที่ใช้วัดทัศนคติเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่โดยแท้จริง และมีความถูกต้อง

3. นำแบบสอบถามนี้ไปให้สัตวแพทย์สัตวกร นอกเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน สอบถามความคิดเห็น

4. เรียงลำดับคะแนนของทุกคนจากต่ำไปสูง เลือกเลือกเอาคะแนนของบุคคลจำนวน 27 เปอร์เซนต์ สองทั้งหมดที่มีคะแนนสูง และเลือกเลือกเอาคะแนนของบุคคลจำนวน 27 เปอร์เซนต์ของทั้งหมดที่มีคะแนนต่ำ ทั้งนี้ เพื่อนำมาพิจารณาจากอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบ $t - test$ ข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงหมายถึงข้อที่มีความสามารถสูงในทางปฏิบัติระหว่างผู้ที่บันทึกผลและผู้ที่บันทึกผลไม่ดีเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ (ดูตาราง 7 ภาคผนวก ก หน้า ๔3)

5. เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง และมีเนื้อหาคะเจายกกันไปจำนวน 20 ข้อ นำข้อคำถามเหล่านี้ไปทดสอบซ้ำเพื่อหาความเชื่อมั่นแบบ Alpha Coefficiency ของกรอนบาค (Cronbach, อ้างจาก Guilford, 1954) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = .85$

๖. แบบสอบถามวัดความรู้ที่ได้จากการอ่านสารสื่อ มีจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อความที่ให้เลือกว่าแต่ละข้อถูกหรือผิด (ดูภาคผนวก ก หน้า 68) แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. สร้างข้อคำถามตามเนื้อหาในสารประกอบ 20 ข้อ สารรู้ 20 ข้อ
2. นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนชั้น ม.ศ. 4 ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน ทดสอบ โดยการแจกสารประกอบและสารรู้ด้วยวิธีการสุ่มแบบแจกสุ่มกันไปให้นักเรียนอ่านก่อน เป็นเวลา 15 นาที หลังจากนั้นจึงเก็บสารสื่อและให้ตอบคำถามวัดความรู้จำเนื้อหาที่ได้จากการอ่านสาร

3. หาดำนาจจำแนก โดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบ $t - test$ ตามวิธีการเช่นเดียวกับการสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ (ดูตาราง 8 ภาคผนวก ก หน้า ๔4)

4. เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง และมีเนื้อหาคะเจายกกันไปจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสารประกอบ 10 ข้อ เกี่ยวกับสารรู้ 10 ข้อ นำข้อคำถามเหล่านี้ไปทดสอบซ้ำเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร $K - R 20$ ของคูเดอร์ และ ริชาร์ดสัน (Kuder & Richardson, อ้างจาก Guilford, 1954) ได้ค่า $r = .83$

2.2 แบบสอบถามวัดการ จักกระทำกับตัวแมริอัส แบบสอบถามวัดตัวแปร อีสร่มมีอยู่ 2 ชุด คือ

ก. แบบสอบถามวัดความตึงเครียดอันเกิดจากการจักกระทำ เป็นแบบ สอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อสังเกตการวัดความตึงเครียด 2 ประการของ ลาซารัส (Lazarus , 1966) ลักษณะของคำถามเป็นแบบใช้มาตราการประเมิน (rating scales) มีจำนวน 5 ข้อ (ภาคผนวก ก. หน้า 70)

ข. แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านบทความ ลักษณะของ คำถามเป็นแบบใช้มาตราการประเมิน (rating scales) เช่นกัน มีจำนวน 5 ข้อ (ก ุ ภาคผนวก ก. หน้า 71)

ลำดับขั้นของการทดลอง

ลำดับขั้นของการทดลองมีดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1

เป็นการจักกระทำกับตัวแมริอัสตัวที่ 1 โดยผู้ทดลองถูกส่งเข้า กลุ่มควายการจับสลาก เพื่อรับการจักกระทำที่มีความตึงเครียดสูงและต่ำ กลุ่มละ 63 คน

กลุ่มความตึงเครียดสูงถูกไว้โดยคงท่าแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา ของผู้ใหญ่ ลักษณะของแบบทดสอบนั้นเป็นการฉายภาพได้คมชัดที่ละภาพ แ ละภาพที่ฉายจะประกอบด้วยภาพสีเหลืองมีใหญ่ซึ่งมีบางส่วนที่ขาดหายไป ข้างใต้ ภาพสีเหลืองมีใหญ่จะมีภาพสีเหลืองเล็ก ๆ 6 ถึง 8 ภาพ พร้อมกับมีเลขกำกับ แลละภาพด้วย ใน 1 ของ 6 หรือ 8 ภาพนี้จะมีอยู่ภาพหนึ่งที่นำไม่ต่อเนื่อง ส่วน ที่ขาดหายไปในการสีเหลืองมีใหญ่โพธิ์ ผู้ทดลองต้องเลือกคำตอบในแบบ สอบถามเพื่อตอบคำถามที่ละข้อว่าชิ้นส่วนใดจึงจะ เป็นส่วนที่ขาดหายไปของ ภาพนั้นโดยใช้ในวงกลมรอบข้อที่ถูกต้อง แบบทดสอบนี้มีจำนวนทั้งหมด 36 ภาพ มีการลองทำให้ดูเป็นตัวอย่างใน 2 ภาพแรก เพื่อให้ผู้ทดลอง

เข้าใจวิธีทำแบบทดสอบ แต่ละภาพใช้เวลาให้ท่านจ้องภาพเป็นเวลา 15 วินาที และเว้นช่วงเวลา 15 วินาที เพื่อให้ผู้ถูกทดลองได้ใช้เวลานี้ในการ เริ่มนำคำตอบ การทำแบบทดสอบทั้งชุดรวมทั้งการชี้แจงใช้เวลา 30 นาที ก่อนทำแบบทดสอบ ผู้ถูกทดลองได้รับคำสั่งชี้แจงดังนี้

"การทดสอบที่จะกระทำกันต่อไปนี้ ผู้ทดสอบซึ่งมาจากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และทางวิทยาลัยแห่งนี้จะร่วมกันทำการทดสอบ เพื่อวัดระดับสติปัญญาของนักศึกษาปีที่ 2 ทุก ๆ คน ผลที่ได้เกินนอกจากจะนำไป ใช้ประกอบการศึกษาของผู้ทดสอบแล้ว ยังจะได้เก็บไว้เป็นหลักฐานให้แก่วิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทางวิทยาลัยจะนำไปรวมกับคะแนนสอบไล่ของท่านในการพิจารณาว่าท่านเหมาะสมที่จะสอบผ่านและออกใบเป็นกรณีหรือไม่ ทั้งนี้จึงขอให้ท่านตั้งใจทำให้ดีที่สุด เมื่อผลประโยชน์ของท่านเอง"

ในขณะทดสอบ ท่านรองผู้อำนวยการของวิทยาลัยแห่งนี้ได้ช่วยรวม การทดลองด้วย โดยชี้แจงแก่นักศึกษาว่า

"ขอให้ทุกคนตั้งใจทำให้ดีที่สุด เพราะผลที่ได้ที่นี่จะมีผลต่อการสอบไล่ ของทุก ๆ คนด้วย"

เมื่อผู้ถูกทดลองทุกคนได้รับกระดาษคำตอบแล้ว ได้มีการบอกคำชี้แจง เกี่ยวกับการทำแบบทดสอบดังนี้

"แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 36 ข้อ โดยจะฉายให้คนจ้องทีละข้อ ทดสอบ แต่ละข้อประกอบด้วยภาพสี่เหลี่ยมใหญ่ 1 ภาพ ซึ่งปีบางส่วนของภาพฉายไป ข้างใต้ภาพสี่เหลี่ยมใหญ่จะมีภาพสี่เหลี่ยมเล็ก 6 ถึง 8 ภาพ พร้อมทั้งมีหมายเลขกำกับแต่ละภาพด้วย ท่านจะต้องเลือกดูภาพเล็ก ๆ นี้ ภาพไหนเมื่อนำ ไปกล่อกับส่วนของภาพฉายในสี่เหลี่ยมใหญ่แล้ว จะพอดีหรือเหมาะสมที่สุด ให้ เขียนวงกลมล้อมรอบข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องลงในกระดาษคำตอบที่ได้แจกไว้แล้ว"

กลุ่มความตั้งใจเรียกค่า ถูกเราโดยต้องทำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา ประเภทเดียวกัน แต่เป็นแบบทดสอบที่ใช้กับ เด็กซึ่งมีตัว เล็กในแต่ละข้อ 4 ถึง

6 ตัวเล็ก แบบทดสอบทั้งหมดมี 36 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบแต่ละข้อ และวัดค่าในการทดสอบแบบเดียวกับในกลุ่มความถี่ เกือบสูง ก่อนทำแบบทดสอบผดุงทดลองได้รับคำสั่งชี้แจงดังนี้

"การทดสอบที่จะกระทำกันต่อไปนี้ ผู้ทดสอบหนึ่งมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อยากจะลองใช้แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาที่มีนักสร้างขึ้น ผลของการทดสอบนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับทางใด ๆ กับตัวท่านอีกเลย"

ในขณะทำการทดสอบ ท่านรองผู้อำนวยการของวิทยาลัยแห่งนี้ได้อยุรวมการทดลองด้วย และใช้ชี้แจงแก่นักศึกษาว่า

"ขอให้ทุกคนทำใจให้สบาย กอຍ ๆ ทำไมที่ละขอ"

เมื่อผดุงทดลองทุกคนได้รับกระดาษคำตอบแล้ว ได้มีการบอกคำสั่งชี้แจง เกี่ยวกับการทำแบบทดสอบแบบเดียวกับที่กล่าวแก่กลุ่มความถี่ เกือบสูง

ขั้นที่ 2

เป็นการจักรกระทำกับตัวแปรอิสระตัวที่ 2 โดยผดุงทดลองที่ถูกจัดไว้จากการจักรกระทำในช่วงที่ 1 ได้รับเอกสารสื่อประเภทหนึ่งใน 3 ประเภท โดยได้รับแจกสลับกันไม่อย่างมีลำเอียง ก่อนอ่านสารสื่อผดุงทดลองได้รับแจ้งว่า ให้อ่านภายใน 15 นาที และได้รับคำสั่งชี้แจงดังนี้

"การวัดระดับสติปัญญาของท่านได้สิ้นสุดลงแล้ว ขณะนี้ท่านกำลังร่วมในการศึกษาทางจิตวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องการที่จะทราบถึงความเข้าใจในการอ่านและเป็นการฝึกทักษะในการอ่านเอาความ ทั้งนี้ขอให้ทุกท่านตั้งใจอ่านโดยละเอียด เมื่ออ่านเสร็จแล้วจะขอให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับบทความนี้ ซึ่งจะออกให้ในภายหลัง การศึกษานี้จะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือจากท่าน ดังนั้นเพื่อความไว้วางใจของวิชาการแขนงนี้ จึงหวังว่าท่านจะให้ความร่วมมือด้วยก็"

ขั้นที่ 3

เป็นการวัดตัวแปรตาม และการจัดการจัดการระหว่างตัวแปรอิสระ โดยมีขั้นตอนดังนี้ เมื่อผู้ทดลองผ่านบทความเป็นเวลา 15 นาทีแล้ว จึงออกแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ แบบสอบถามวัดความรู้ที่เฝ้าจากการอ่านสาร แบบสอบถามวัดความถี่เครียด แบบสอบถามวัดความสบายใจ และความวิตกกังวลในขณะอ่านสารตามลำดับ ใช้เวลาในการออกแบบสอบถามเหล่านี้ 30 นาที

หมายเหตุ

การทดลองนี้ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที และการเก็บข้อมูลใช้เวลาทั้งสิ้น 1 วัน ทั้งนี้ได้ทำ pilot study ก่อนทำการทดลองจริง เพื่อจัดขอบเขตของคำถามให้ลดน้อยลง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบการจักรระพำกับตัวแปรอิสระ

การตรวจสอบการจักรระพำกับตัวแปรอิสระนี้กระทำขึ้นเพื่อหาหลักฐานที่ระบ่งว่าตัวแปรที่สร้างขึ้นมานั้น สามารถเราให้บังเกิดผลกระทบความที่แตกต่างของการหรือไม่ในการทดลองครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบการจักรระพำกับตัวแปรอิสระ 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นการตรวจสอบการจักรระพำกับตัวแปรอิสระที่ระดับที่แตกต่างกัน 2 ระดับ โดยการให้ถูกทดลองทำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาซึ่งยากแก่สำคัญมากกลุ่มหนึ่ง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งทำแบบทดสอบประเภทเดียวกันซึ่งง่ายและไม่ค่อยสำคัญนัก หลังการทดลองแล้ว ผู้ถูกทดลองได้ตอบแบบสอบถามวัดความตึงเครียดและทำแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา โดยให้อ่านประโยคต่าง ๆ แล้วเลือกคำตอบจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ประโยคเหล่านี้มีทั้งสิ้น 5 ประโยค นำคะแนนรวมของผู้ถูกทดลองมาวิเคราะห์ความแตกต่างของความตึงเครียดระหว่างกลุ่ม โดยใช้ $t - test$ สำหรับคะแนนแยกเทศ ($t - test$ for independent scores) ผลปรากฏว่าผู้ถูกทดลอง 63 คน ในกลุ่มความตึงเครียดสูง รายงานว่าเกิดความวิตกกังวล และเกิดความตึงเครียดในขณะทดสอบสูงกว่าผู้ถูกทดลองอีก 63 คนในกลุ่มความตึงเครียดต่ำอย่างเห็นได้ชัด (กลุ่มความตึงเครียดสูงได้คะแนนเฉลี่ย 24.03 กลุ่มความตึงเครียดต่ำได้ 15.60, $t = 9.99$, $df = 124$, $p < .01$) จึงสรุปได้ว่าการจัดให้ผู้ถูกทดลองได้รับประสบการณ์ที่ต่างกัน ทำให้ผู้ถูกทดลองเหล่านั้นเกิดความตึงเครียดสูงและต่ำต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องตามเป้าหมายในการทดลองนี้

การตรวจสอบการจักรระพำกับตัวแปรอิสระประเภทที่สอง เป็นการตรวจสอบการรับรู้ในการอ่านสารสื่อ โดยผู้ถูกทดลองแต่ละคนได้รับเอกสารสื่อทดลองที่แตกต่างกัน คือสารปลอมหรือสารจริง หลังจากการทดลองและตอบแบบสอบถามวัดการจักรระพำกับตัวแปรอิสระส่วนที่หนึ่งแล้ว ผู้ถูกทดลองได้ตอบแบบสอบถามวัดการรับรู้เกี่ยวกับข้อความที่สำคัญในสารสื่อที่ตนได้อ่านมาแล้ว โดยให้อ่านประโยคต่าง ๆ แล้วเลือกคำตอบจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ประโยคเหล่านี้มี 4 ประโยค แต่ละประโยคจะมีคะแนนสูงสุดคือ 6

ชด 2 และชด 4 เมื่อตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 ชด 3 และชด 4 เมื่อตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 ส่วนชด 1 ไม่มีคะแนน ผู้ที่ใดคะแนนสูงในการทမ်းแบบสอบถามชุดนี้ ถือว่ามีความสามารถอ่านสารปลอม ผู้ที่ใดคะแนนต่ำ ถือว่ามีความสามารถอ่านสารจริง ส่วนผู้ที่มีความสามารถคลุมเครือ จะได้คะแนนปานกลาง หลังจากนั้นจึงนำคะแนนรวมของผู้ถูกทดลองในกลุ่มที่ได้อ่านสารปลอมและในกลุ่มที่ได้อ่านสารจริงมาทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้เนื้อหาทางสารสื่อ โดยใช้ t -test สำหรับคะแนนแยกกัน (t -test for independent scores) ผลปรากฏว่าผู้ถูกทดลอง 42 คน ที่ได้อ่านสารปลอม รายงานว่าสารสื่อที่อ่านนั้นกล่าวถึงผลดีของการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ มากกว่ากล่าวถึงผลเสีย ซึ่งแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากผู้ถูกทดลองอีก 42 คนที่ได้อ่านสารจริงและรายงานว่า สารสื่อที่อ่านกล่าวถึงผลเสียของการไม่ได้ดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ มากกว่ากล่าวถึงผลดี (ผู้ถูกทดลองที่ได้รับสารปลอมได้คะแนนเฉลี่ย 18.83 ผู้ถูกทดลองที่ได้รับสารจริงได้ 14.16 $t = 5.01$, $df = 82$, $p < .01$) ทั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า ผู้ถูกทดลองมีการรับรู้ว่าได้อ่านสารปลอมหรือสารจริงที่เขียนแบบเน้นในการเขียนชักจูงแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์ของการทดลองนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกตามประเภทของการวิเคราะห์ โดยได้แบ่งการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามประเภทต่าง ๆ แล้วจึงเสนอผลการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนตัวแปรตามประเภทต่าง ๆ

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ทักษะการอ่านสารสื่อและความจำข้อความในสารสื่อ

ก. ทักษะการอ่านสารสื่อในสื่อเมืองใหญ่ การวัดทักษะการอ่านสารสื่อในสื่อเมืองใหญ่จะวัดโดยให้ผู้อ่านอ่านสารสื่อเป็นเวลา 15 นาทีแล้ว หลังจากนั้นจึงเก็บสารสื่อและให้

ผู้อ่านห้ามบนสภานักทัศนศึกษาลง เมื่อใกล้จบลงแล้ว จึงทำการตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ แต่ละข้อจะมีคะแนนต่ำสุดคือ 1 คะแนน และสูงที่สุดคือ 5 คะแนน การได้คะแนนสูงในการทำแบบสอบถามครั้งนี้คือ 100 คะแนน (ดูตารางคะแนนดิบในภาคผนวก ข หน้า 72)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ได้กระทำเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ระดับความพึงพอใจของผู้ถูกทดลองและประเภทของสารสื่อ แบบแผนที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นแบบ 2×3 factorial design โดยดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของบุคคลที่มีความพึงพอใจสูง และมีความพึงพอใจต่ำ เมื่อได้รับสารปลอม สารจริง และสารควบคุม

Source of Variance	df	SS	MS	F
สารสื่อ (A)	2	6951.67	3475.83	41.89***
ความพึงพอใจ (B)	1	262.89	262.89	3.17 ^a
A X B	2	229.24	114.62	1.38
Within Subjects	120	9934.08	82.79	

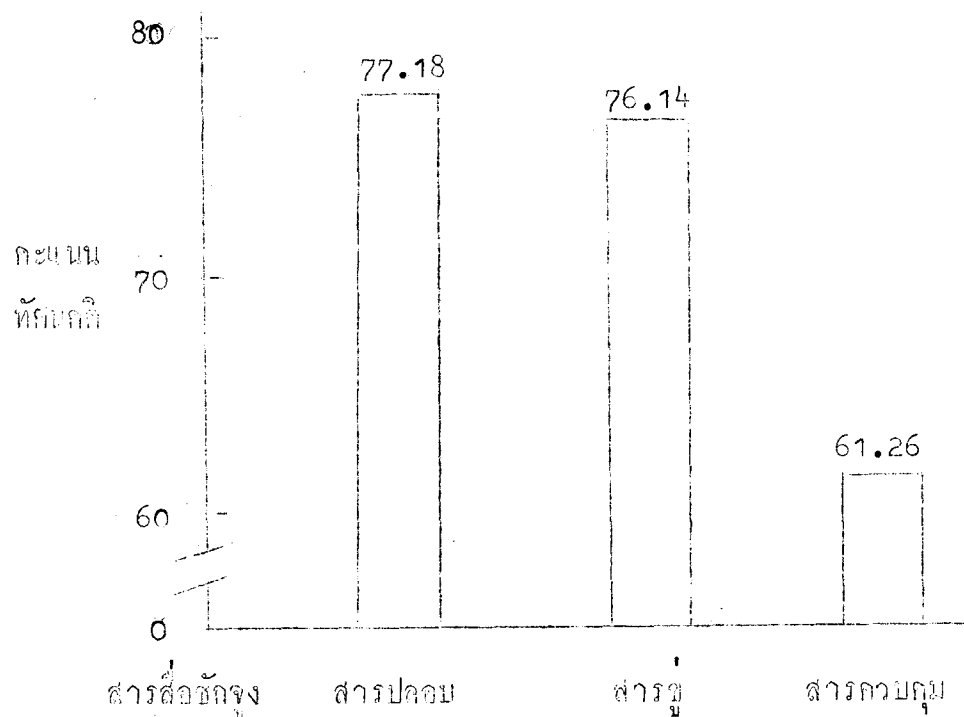
*** $p < .001$

^a $p < .10$

จากตาราง 1 แสดงว่าการเสนอสารสื่อจริงทั้ง 3 ประเภท สามารถชักจูงให้ผู้ถูกทดลองเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของผู้อ่านสารทั้งสามประเภทไปเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ โดยใช้แบบการ Honestly Significant Difference (HSD) ของทูคี (Tukey , อ้างจาก Winer , 1962) (ดูตาราง 1 ในภาคผนวก ค หน้า 78)

ผลที่ได้ปรากฏว่า สารปลอมและสารจริงสามารถชักจูงให้บุคคลมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่าสารควบคุม ส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า "บุคคลที่ได้รับสารควบคุมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่น้อยที่สุด" แต่ประสิทธิภาพในการชักจูงของสารปลอมมีโทษแตกต่างไปจากประสิทธิภาพของสารจริงอย่างที่คาดหวังไว้ (กลุ่มบุคคลทดลองที่ได้รับสารปลอมได้คะแนนเฉลี่ย 77.18 บุคคลทดลองที่ได้รับสารจริงได้คะแนนเฉลี่ย 76.14 บุคคลทดลองที่ได้รับสารควบคุมได้คะแนนเฉลี่ย 61.26)

ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ สามารถเสนอเป็นรูปภาพได้ดังในภาพ 1

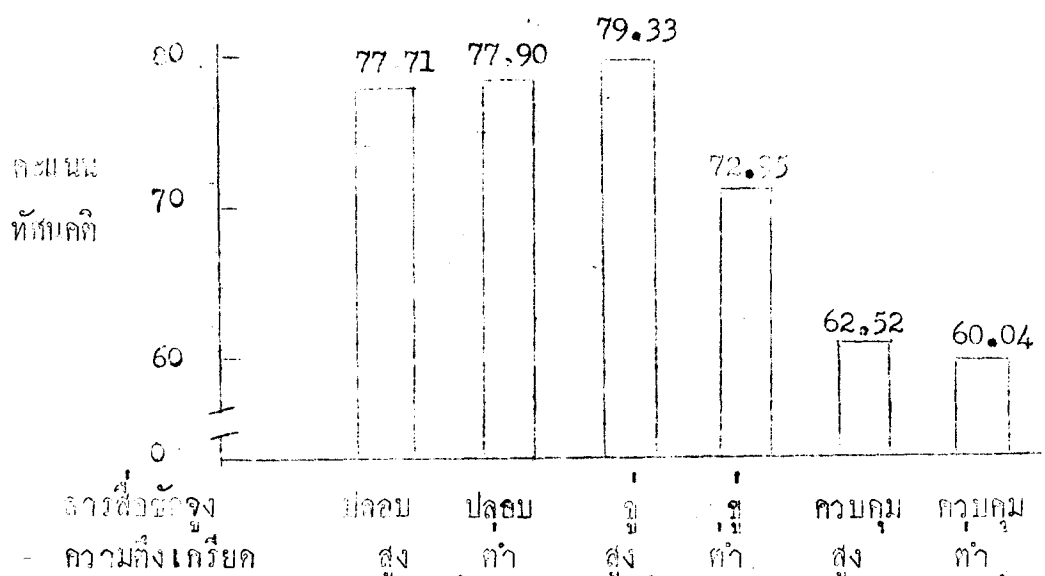
ภาพ 1 แสดงความแตกต่างของทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ระหว่างกลุ่มบุคคลทดลองที่ได้รับสารสื่อ 3 ประเภท

ในภายหลังคณะของสถานการณ์จึงให้เราให้ถูกทดลอง มีความตั้งใจหรือคำก่อนการอ่านสารสื่อ นั้น พบว่ามีผลต่อทัศนคติในระดับที่ไม่มากพอที่จะเป็นที่ยอมรับ มีแต่ความโน้มเอียงว่าบุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำสูง มีทัศนคติคล้ายตามสารสื่อ มากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำต่ำ (กลุ่มตั้งใจหรือคำสูงได้คะแนนเฉลี่ย 73.15 กลุ่มตั้งใจหรือคำต่ำได้คะแนนเฉลี่ย 70.30)

ทางด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสารสื่อ และลักษณะของสถานการณ์ จึงมีความตั้งใจหรือคำสูงและต่ำนี้ ไม่มีผลต่อทัศนคติอย่างเชื่อถือได้ เมื่อทำการเปรียบเทียบโดยใช้ระบบการ Honestly Significant Difference (HSD) ของทูเก้ (Tukey, อ้างจาก Winer, 1962) (ดูตาราง 2 ในภาคผนวก ก หน้า 75) โดผลที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ บุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำสูง เมื่อได้รับสารปลอมและสารจริง มีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่า บุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำสูง และมีความตั้งใจหรือคำต่ำเมื่อได้รับสารควบคุม นอกจากนี้ยังได้พบว่าบุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำต่ำ เมื่อได้รับสารปลอมมีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจหรือคำต่ำเมื่อได้รับสารควบคุม ส่วนการเสนอสารจริงเมื่ออยู่ในสถานการณ์ตั้งใจหรือคำต่ำนั้น พบว่าไม่มีประสิทธิภาพในการชักจูงเลย จึงพิจารณาจากการที่คะแนนทัศนคติของกลุ่มตั้งใจหรือคำต่ำ เทียบกับกลุ่มควบคุม

ผลที่ได้สามารถสรุปได้ว่า ถ้ามีความตั้งใจหรือคำสูง แล้วไร้สารปลอมหรือสารจริง ก็จะใกล้เคียงเท่าเทียมกัน ถ้ามีความตั้งใจหรือคำต่ำ การไร้สารปลอมเท่านั้น สารจริงจะไม่ทำให้เกิดผลก็ไปว่าการไม่ชักจูงเลย

ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ สามารถเสนอเป็นรูปภาพได้ดังในภาพ 2

ภาพ 2 แสดงความแตกต่างของทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ ระหว่างกลุ่มผู้ถูกทดลองที่มีความตั้งใจเตรียมตัวต่างกัน และได้รับสารสื่อต่างประเภทกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มที่ได้รับสารสื่อทดลองทั้งสี่กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ถูกทดลองที่มีความตั้งใจเตรียมตัวและได้รับสารปลอบใจหรือสารจูงใจ และกลุ่มผู้ถูกทดลองที่มีความตั้งใจเตรียมตัวและได้รับสารปลอบใจหรือสารจูงใจ มีทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของทั้งสี่กลุ่มมาเรียงกันจากมากไปน้อย พบว่าบุคคลที่มีความตั้งใจเตรียมตัวและได้รับสารจูงใจ มีทัศนคติทางด้านการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่น้อยที่สุด

สาเหตุที่โคลนไม่แตกต่างกันนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างความตั้งใจเตรียมตัวและทำนั้นไม่เกิดผลกระทบต่อบุคคลในสภาวะนั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน จึงอาจเป็นไปได้ว่าบุคคลในสภาวะเดียวกันที่ได้รับผลกระทบระเหือนของความตั้งใจเตรียมตัวต่างกัน อาจยอมรับการชักจูงแตกต่างกันได้ เพื่อให้เกิดความกระจ่างในผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้แค่ผู้ที่รายงานว่ามี ความตั้งใจเตรียมตัวจริงในสภาวะที่มีความตั้งใจเตรียมตัวสูง และผู้ที่รายงานว่ามี ความตั้งใจเตรียมตัวจริงในสภาวะตั้งใจเตรียมตัวต่ำ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากผู้ได้รับสารสื่อทดลองเป็นมาตรฐานในการนี้ทำให้ต้องกำจัดผู้ถูกทดลองออกจากกลุ่มทั้ง 4 รวมแล้วจำนวน 64 คน จากนั้นได้นำคะแนนของผู้ถูกทดลองที่เหลือไปวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบใดก็ได้ (ดูตาราง 3 ในภาคผนวก ค หน้า ๔๐) พบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ครั้งแรก กล่าวคือบุคคลที่มีความตั้งใจเตรียมตัวสูง มีทัศนคติไม่แตกต่างไปจากบุคคลที่มีความตั้งใจเตรียมตัวต่ำ แต่มีความโน้มเอียงว่า บุคคลที่มีความตั้งใจเตรียมตัวสูงจะกลายความการชักจูงมากกว่าบุคคลที่มีความ

ทั้งเกรียกต่ำ (กลุ่มทั้งเกรียกสูงได้คะแนนเฉลี่ย 75.12 กลุ่มทั้งเกรียกต่ำได้คะแนนเฉลี่ย 74.94)

ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่นี้ สามารถนำมาวิเคราะห์โดยเปลี่ยนตัวแปรอิสระเสียใหม่ คือศึกษาถึงอิทธิพลของความจำข้อความในสารสื่อ และประเภทของสารสื่อ โดยใช้แบบแผนในการวิเคราะห์แบบ 2×2 treatment by level design การจัดคะแนนเข้ากลุ่มความจำสูงและความจำต่ำนั้น กระทำโดยนำคะแนนความจำข้างบนที่ถูกทดลองในกลุ่มที่ได้รับสารปลอม และกลุ่มที่ได้รับสารจริง มาเรียงลำดับกันจากมากไปน้อย โดยแยกแต่ละสารสื่อ หลังจากนั้นจึงแบ่งครึ่งความจำบนที่ถูกทดลองที่ได้รับสารปลอมหรือสารจริง ครึ่งที่ได้คะแนนความจำสูง จัดอยู่ในกลุ่มความจำสูง ครึ่งที่ได้คะแนนความจำต่ำ จัดอยู่ในกลุ่มความจำต่ำ ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนไม่พบอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสารสื่อ และความจำข้อความในสารสื่อ ที่มีต่อคะแนนทัศนคติ และยังชี้ให้เห็นว่าสารปลอมและสารจริงมีประสิทธิภาพในการชักจูงไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคคลที่สามารถจำข้อความในสารสื่อได้มากจะมีคะแนนทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองมากอย่างเชื่อถือได้ (ดูตาราง 4 ในภาคผนวก ค หน้า 80)

การนำคะแนนทัศนคติมาวิเคราะห์โดยการเปลี่ยนตัวแปรอิสระใหม่นี้ สามารถนำมาศึกษาถึงอิทธิพลของความจำข้อความในสารสื่อ และความทั้งเกรียกของบุคคลทดลองอีกประการหนึ่ง การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติในเวลานี้ ใช้แบบแผนในการวิเคราะห์แบบ 2×2 treatment by level design เช่นกัน การจัดคะแนนเข้ากลุ่มความจำสูงและความจำต่ำใช้ขั้นตอนการเดียวกันกับการวิเคราะห์อิทธิพลของความจำข้อความในสารสื่อ และประเภทของสารสื่อ กล่าวคือ นำคะแนนความจำข้างบนที่ถูกทดลองในกลุ่มที่มีความทั้งเกรียกสูง และมีความทั้งเกรียกต่ำ มาเรียงลำดับกันจากมากไปน้อยโดยแยกแต่ละระดับความทั้งเกรียก จากนั้นจึงแบ่งครึ่งความจำบนที่ถูกทดลองที่มีความทั้งเกรียกสูงหรือต่ำ ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่าไม่พบอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความจำข้อความในสารสื่อ และความทั้งเกรียกที่มีต่อคะแนนทัศนคติ ผลของ

ความถี่ที่เรียกนี้ปรากฏว่า มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ส่วนความจำข้อความในสารสื่อนี้ปรากฏว่าบุคคลที่สามารถจำข้อความในสารสื่อได้มากจะมีคะแนนทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่มากอย่างเห็นได้ชัด (ดูตาราง 5 ในภาคผนวก ก หน้า 81)

๓. การจำข้อความในสารสื่อ การวัดความจำข้อความในสารสื่อหรือการวัดความรู้ที่ได้จากการอ่านสารสื่อนี้ เป็นการวัดความจำในการได้่านสารปลอมหรือสารจริง การวัดนี้ให้ทำภายหลังจากผู้ออกทดลองผ่านแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยให้ท่านสารปลอมและสารจริง แล้วให้ท่านคำถามวัดความจำแบบถูก-ผิด ซึ่งแต่ละข้อจะไล่คะแนน 1 เมื่อตอบถูก และไล่คะแนน 0 เมื่อตอบผิด คะแนนสูงสุด ในแบบสอบถามนี้ คือ 20

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความจำข้อความในสารสื่อจึงเป็น **ตัวแปรตามอีกตัวหนึ่ง** นี้ ได้กระทำเพื่อศึกษาดังอิทธิพลของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ระดับความถี่ที่เรียกของผู้ออกทดลอง และประเภทของสารสื่อ แบบแผนที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นแบบ 2 X 3 factorial design ได้แสดงตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความจำข้อความในสารสื่อของบุคคลที่มีความถี่เรียกสูงและต่ำ เมื่อได้รับสารปลอม สารจริง หรือสารควบคุม

Source of Variance	df	SS	MS	F
สารสื่อ (A)	2	751.20	375.64	62.10***
ความถี่เรียก (B)	1	0	0	0
A X B	2	10.43	5.21	1.13
Within Subjects	120	550.00	4.58	

*** p < .001

จากการวาง 2 มติลงว่า การเผยแพร่สื่อ 3 ประเภทแตกต่างกัน ทำให้ผู้ทดลอง
 จำข้อความในสารสื่อได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แล้วเมื่อวิเคราะห์ผล
 ของทั้ง 3 กลุ่มไปเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ โดยใช้ขั้นตอนการ Honestly Significant
 Difference (HSD) ของทูเก้ (Tukey, อ้างจาก Winer, 1962) (ดูตาราง 6
 ในภาคผนวก ก หน้า 82) ผลที่ได้ปรากฏว่า การอ่านสารประกอบว่าได้อ่านสารข้อ
 ทำให้บุคคลสามารถจำข้อความในการสื่อได้ดีกว่าบุคคลที่ได้รับสารนี้แต่ได้รับสารควบคุม
 อย่างเจือปนไร้สูง ($p < .001$) ส่วนบุคคลที่ได้อ่านสารประกอบและบุคคลที่ได้อ่านสารข้อ
 สามารถจำข้อความในสารสื่อได้เป็นปริมาณที่ใกล้เคียงกัน (บุคคลที่อ่านสารประกอบได้คะแนน
 เฉลี่ย 17.30 บุคคลที่อ่านสารข้อได้คะแนนเฉลี่ย 18.02 บุคคลที่อ่านสารควบคุมได้คะแนน
 เฉลี่ย 12.52)

ในขั้นตอนการตั้งไว้ให้ผู้ทดลองมีความตั้งใจหรือตั้งใจก่อนการอ่าน
 สารสื่อนั้น ปรากฏว่ามีผลต่อการจำข้อความในสารสื่อไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จึงไม่สนับสนุน
 สมมติฐานที่ไว้ตั้งไว้

ส่วนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสารสื่อ และลักษณะของสถานการณ์ซึ่งมี
 ความตั้งใจหรือตั้งใจและตั้งใจ ก็ไม่มีผลต่อการจำข้อความในสารสื่อ

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficients of Correlation) ของคะแนนประเภทต่าง ๆ

ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้ ได้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน แต่ละส่วนใช้
 วิธีการ Product Moment Correlation ของเพียร์สัน (Pearson, อ้างจาก
 Garrett, 1958)

ก. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำ
ข้อความในสารสื่อ ของผู้ทดลองทั้งหมดยก ผลที่ได้ปรากฏว่าคะแนนทัศนคติและคะแนนความ
 จำของผู้ทดลองทั้งหมดยกมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .58$, $df = 124$,
 $p < .01$)

ข. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำ
ข้อความในสารสื่อ เฉพาะกลุ่มทดลองที่มีความตั้งใจเรียนสูง ผลที่ได้ปรากฏว่า คะแนน

ทัศนคติ และคะแนนความจำของบุคคลทดลองเฉพาะในกลุ่มทดลองที่มีความตั้งใจเรียนสูงมี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .27, df = 40, p < .05$)

ค. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำ
ข้อความในสารสื่อ เฉพาะกลุ่มทดลองที่มีความตั้งใจเรียนต่ำ ผลที่ได้ปรากฏว่าคะแนน

ทัศนคติ และคะแนนความจำของบุคคลทดลองเฉพาะในกลุ่มทดลองที่มีความตั้งใจเรียนต่ำ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด ($r = .17, df = 40$)

ง. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำ
ข้อความในสารสื่อ เฉพาะกลุ่มที่ได้รับสารปลอม ผลที่ได้ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติ และ

คะแนนความจำของบุคคลทดลองที่ได้รับสารปลอม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด

($r = .21, df = 40$)

จ. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำ
ข้อความในสารสื่อ เฉพาะกลุ่มที่ได้รับสารจริง ผลที่ได้ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติ และคะแนน

ความจำของบุคคลทดลองที่ได้รับสารจริง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .34,$

$df = 40, p < .05$)

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติ และคะแนนความจำข้อความใน

สารสื่อนี้ สรุปได้ว่าทัศนคติ และการจำข้อความในสารสื่อมีความสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด

ในกลุ่ม บุคคลทดลองทั้งหมดยก . ในกลุ่มที่มีความตั้งใจเรียนสูง และในกลุ่มที่ได้รับสารจริง

การชักจูงไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้รับในการทดลองนี้มีได้คำนึงถึง เหตุผลจะถูกชักจูง
 มากนัก จึงเรื่องความทันที ทั้งโลกภายนอกนั้น นอกจากนั้น ผลการทดลองส่วนนี้ยังไม่สอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ แจนิส (Janis , 1967 อ้างจาก McGinnies, 1970)
 นั้นและบอบบ์ (Nunally & Bobron, 1959. อ้างจาก McGinnies,
 1970) ซึ่งพบว่าสารสื่อที่ก่อให้เกิดความกลัวจะทำให้ผู้รับสารหลีกเลี่ยง ไม่ยอมรับข่าวสาร
 แต่การที่สารสื่อในการทดลองครั้งนี้มีประสิทธิภาพในการชักจูง ไม่ค่อยไปจากสารปลอม ก็เนื่องจาก
 เรื่องที่ผู้เป็นเรื่องราวที่มีได้เร้าให้เกิดความวิตกกังวล และเกิดความกลัวในระดับที่สูงมาก เช่น
 ในการทดลองอื่น ๆ ดังนั้น ถ้าสารสื่อมีเนื้อหาที่เร้าให้ผู้รับสารสื่อเกิดความวิตกกังวล และเกิด
 ความกลัวได้มาก ก็อาจจะได้ผลดังสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ข. ความตื่นเกรียกและการเปลี่ยนทัศนคติ

ในการเร้าให้ผู้ถูกทดลองเกิดความตื่นเกรียกสูงหรือต่ำนั้น กระทำก่อน
 การได้อ่านสารสื่อชักจูง ปรากฏว่าผู้ถูกทดลองทั้งสองกลุ่มรายงานว่ามีความตื่นเกรียกต่าง
 กันจริง แต่ความตื่นเกรียกนี้ยังกล่าวไป จึงเป็นข้อทำให้กลุ่มความตื่นเกรียกสูงกลัวตามการ
 ชักจูงได้ไม่แตกต่างกันไปจากกลุ่มความตื่นเกรียกต่ำ ทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "บุคคล
 ที่มีความตื่นเกรียกสูง เมื่อถูกชักจูง มีทัศนคติทางบวกต่อการดำรงชีวิตในเมื่องใหญ่มากกว่าบุคคล
 ที่มีความตื่นเกรียกต่ำ" อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้ก็แสดงให้เห็นว่า กลุ่มความตื่นเกรียกสูงมีความ
 โหม่งเหยิงที่จะกลัวตามการชักจูงมากกว่ากลุ่มความตื่นเกรียกต่ำ ผลการทดลองที่ได้ไม่สนับสนุน
 ผลในการทดลองของ มาสเนอร์ (Mausner , 1954) อย่างแน่นอน ทั้งนี้ อาจเนื่องมา
 จากระดับความตื่นเกรียกซึ่งจัดว่าสูงในการทดลองนี้ อาจกล่าวได้ว่าระดับความตื่นเกรียกซึ่งจัดว่าสูง
 ในการทดลองอื่น ๆ ก็ได้

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มย่อย จะเห็นว่าในกลุ่มที่มีความตื่นเกรียกสูง
 เมื่อได้รับสารปลอมและสารจริง จะมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่กลุ่มความตื่นเกรียกต่ำจะมี
 ทัศนคติดีกว่ากลุ่มควบคุมเฉพาะเมื่อได้รับสารปลอมเท่านั้น ผลส่วนนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ ซีกัล และเฮลไมท์ (Sigall & Helmreich , 1969) ซึ่งพบว่าในสถานการณ์ที่เครียดนั้นบุคคลจะเฝ้าถามการชักจูงใจมาก ไม่ว่าผู้ชักจูงจะเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือเพียงไรหรือไม่ ซึ่งแสดงว่าในสภาวะที่เครียด บุคคลมีความวิตกกังวล ขาดสมาธิ และความสามารถในการใช้เหตุผล ฉะนั้น ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ชักจูง และสารสื่อจะมีลักษณะอย่างไรก็ตาม บุคคลจะกลอยถามการชักจูงนั้นโดยง่ายเสมอ

ผลที่ได้จากประการหนึ่งคือ ทักษะของบุคคลสองทั้งสี่กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ทำให้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้อ้างไว้ แต่มีบางส่วนที่สอดคล้องไปตามสมมติฐาน คือ ในกลุ่มที่มีความตึงเครียดต่ำ สารชูจะไม่มีประสิทธิภาพในการชักจูงเลย นั่นคือ มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดในกลุ่มทดลองด้วยกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่สารชูนี้เนื้อหาที่ไม่ไวทำให้เกิดความวิตกกังวลได้อย่างมาก แต่อาจจะมีส่วนทำให้เกิดความรู้สึกอยากต่อต้านหรือปฏิเสธ และยังอยู่ในสถานการณ์ที่เครียดต่ำ สถานการณ์เช่นนี้จึงไม่เอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถเฝ้าถามการชักจูงในสารชูโดยง่าย

ค. ความตึงเครียดและความจำข้อความในสารสื่อ

ผลจากการทดลองที่ได้ปรากฏว่า ความตึงเครียดมิได้เข้าไปมีผลแทรกแซงทำให้ความจำข้อความในสารสื่อลดลง ผลที่ได้นี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า "บุคคลที่มีความตึงเครียดต่ำ จำข้อความในสารสื่อได้มากกว่าบุคคลที่มีความตึงเครียดสูง" ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากระดับความตึงเครียดนี้ไม่สูงมากพอที่จะไปรบกวนสมาธิในการอ่าน หรืออาจเนื่องมาจากการเข้าความตึงเครียดนั้น กระทำก่อนการอ่านสาร ดังนั้น ในช่วงที่ไถ่รับสารสื่อ ความตึงเครียดที่ได้รับอาจลดลงแล้ว หรือถ้าบุคคลทดลองในกลุ่มตึงเครียดสูง อาจะยังตึงเครียดต่อมาในขณะที่รับสารสื่อ แต่อาจจะรับสารสื่อ อาจบดบัง วัฏขวาง หรือ ขจัดอิทธิพลของความตึงเครียดที่มีต่อการรับทราบเนื้อหาในสารสื่อ การเข้าใจเนื้อหาความ

กลไกไปจนถึงความจำเนื้อความในสารสื่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาที่ให้อ่านสารสื่อ 15 นาทีนั้นนานเกินไป ถ้าลดเวลาอ่านให้น้อยลงเป็น 5 นาที ผู้ที่มีความตั้งใจเกรียกสูง เมื่อเขาสามารถอ่านสารสื่อในเที่ยวแรก และไม่มีเวลาอ่านวนอีก จึงอาจเข้าใจ เนื้อความในสารสื่อได้ทันที และอาจจดจำเนื้อความในสารสื่อได้โดยไม่ต้องวนไปทวน นอกจากนี้ การเสนอสารสื่อชักจูงกระทำโดยแจกสารสื่อให้ท่าน เมื่ออ่านไม่เข้าใจก็สามารถย้อนกลับ ไปอ่านได้อีก ถ้าเป็นการเปิดใหม่ให้ฟัง ความเข้าใจอันเนื่องมาจากการมีความตั้งใจเกรียกสูง อาจเข้าไปรวมกับการรับทราบข้อความและความจำข้อความในสารสื่อได้

ส่วนผลที่สอดคล้องกันในการทดลองนี้คือ พบว่าบุคคลที่มีความตั้งใจเกรียกในระดับต่างกันนั้น ได้รับความรู้จากสารสื่อเป็นปริมาณใกล้เคียงกัน และคนที่มีความตั้งใจเกรียกแตกต่างกัน ก็มีไคล่ลอยตามสารสื่อในปริมาณที่แตกต่างกันเท่าที่ไคล่คาดหมายไว้ ผลสองส่วนนี้จึง สอดคล้องจะเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน กล่าวคือ เมื่อความรู้จากสารสื่อของบุคคลที่มีความตั้งใจเกรียกแตกต่างกันเท่าเทียมกัน การคล้อยตามสารจึงอาจเท่าเทียมกันด้วย จึงทำให้ มั่นใจในผลการวิจัยทั้งสองส่วนนี้ยิ่งขึ้น

ในด้านการจำข้อความในสารสื่อหรือความรู้ที่ได้จากการอ่านสารสื่อนี้ ได้มีการนำมาหาความสัมพันธ์กับคะแนนทัศนคติของผู้ถูกทดลองทั้งหมด ผลปรากฏว่าคะแนนความจำข้อความในสารสื่อ และคะแนนทัศนคติมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ บุคคลที่จำเนื้อหาในสารสื่อได้มาก (ส่วนมากเป็นผู้ที่ได้รับสารสื่อชักจูง) มักจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติคล้อยตามการชักจูงในสารสื่อนั้นมาก ส่วนบุคคลที่จำเนื้อหาในสารสื่อได้น้อย (ส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่ได้รับสารสื่อชักจูง) ก็มักจะเป็นผู้ที่คล้อยตามการชักจูงในสารสื่อน้อยตามไปด้วย

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า สารปลอมและสารที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงไม่แตกต่างกัน และสถานการณ์ตั้งใจเกรียกมีผลต่อการไว้นอติดตามการชักจูงเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่อง

มาจากปัจจัยบางชนิดโดยปัจจัยจิตของความคิดถึงเกรียก ถึงได้กล่าวมาแล้ว ประกอบกับ
ในสภาวะความคิดถึงเกรียกสูงในการทดลองนี้ มีการเร้าที่ได้ถูกทดลองเกิดความวิตุน้ำ
และไม่ระคายใจตามร่างกาย เป็นสาเหตุให้ถูกทดลองประเภทนี้บางคนที่เกิดความไม่ระคายใจใน
สสารสื่อและถูกทดลองทลาย จึงเกิดการทอการระจุกขึ้น และอาจเป็นไปได้ว่าในกลุ่ม
ถึงเกรียกสูง สสารปลอมซึ่งใช้เห็นผลก็โดยทรง อาจไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่ตามที่
ได้กล่าวหวังไว้ ทำให้สสารปลอมและสสารจริงในกลุ่มถึงเกรียกสูงมีประสิทธิภาพในการชักจูงไม่
แตกต่างกัน

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดดังต่อไปนี้คือ

1. การเร้าความคิดถึงเกรียกเป็นการเร้าก่อนการส่งสสารสื่อชักจูง ดังนั้น ความเข้มข้น
ของความคิดถึงเกรียกอาจจะเจือจางลงในขณะที่ถูกทดลองกำลังอ่านสสาร และวิธีการเร้า
ความคิดถึงเกรียกเป็นแบบการให้ทำข้อสอบ ซึ่งเมื่อการสอบใกล้สุดลง ย่อมทำให้ถูกทดลอง
รู้สึกโล่งใจและสบายใจได้

นอกจากนี้การเร้าความคิดถึงเกรียกในการทดลองนี้ อยู่ในลักษณะที่สื่อของถูกทดลอง
กำลังถูกคุกคาม (ego threats) เท่านั้น ถ้าใช้การเร้าให้เกิดความคิดถึงเกรียกทาง
ด้านอื่นบ้าง เช่น ความคิดถึงเกรียกทางกาย อาจทำให้ผลนั้นแปรเปลี่ยนไปได้

2. การวัดทัศนคติ เป็นเร้าวัดแบบความและได้ตอบ ผู้ตอบอาจตอบแบบไม่ใช้เหตุผล
เท่าที่ควร เนื่องจากผู้ตอบไม่ได้มีความวิตุน้ำหรือมีส่วนใดส่วนหนึ่งกับการตอบครั้งนี้ ดังนั้น
ถ้าใช้วิธีการเร้าใจที่เร้ากว่า เช่น จะต้องย้ายที่เรียนหรือที่พำนักไปอยู่ในเมืองใหญ่จริง ๆ
ผลที่ได้อาจเปลี่ยนแปลงไปได้

3. ของทางสื่อสสาร เป็นแบบการเสนอสสารให้อ่าน ซึ่งผู้อ่านสามารถย้อนกลับไม่อ่าน
ได้ก็เมื่อเกิดความไม่เข้าใจ ดังนั้น จึงทำให้บุคคลระจุกความในสสารสื่อได้มาก ถ้าเปลี่ยน

เป็นวิธีอื่น เช่น การรู้จักจูงโดยไร้เปลือกหุ้มอีกเยี่ยงไขว้ จึง ก็อาจทำให้สถานการณ์อื่น ๆ เช่น สถานการณ์ถึงเครียด มีโอกาสการรับทราบและจดจำข้อความในสารสื่อได้

4. ประเด็นของสาร ประเด็นที่ได้อาจไม่เอื้อให้เขียนเนื้อหาในทางปลายและดูให้แตกต่างกันได้อย่างเด่นชัดเท่าประเด็นอื่น ๆ เช่น การมีข้อมูลมาก การรักษามารูปร่าง หรือส่วนอื่นของร่างกาย เป็นต้น

5. ลักษณะของบุคคลบุคคล บุคคลอาจเป็นนักคิดหา ซึ่งอนุมานได้ว่ามีระดับสติปัญญาสูงเกือบทุกคน บุคคลอาจอยู่ในกลุ่มซึ่งไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับสติปัญญา ดังนั้นการใช้บุคคลที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน อาจส่งผลที่แตกต่างกันไปจากนี้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้อภิปรายมาจะ เห็นว่าผลของการทดลองที่ได้ส่วนมากยังไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อบกพร่องหลายประการในการทดลอง ซึ่งอาจประมาณเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ทำการศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป

1. การวัดความถึงเครียด การจะเปลี่ยนมาเป็นการวัดได้เกิดจากความถึงเครียดในขณะอ่านสารสื่อ แล้วมิได้ระดับความถึงเครียดในขณะอ่านสารสื่อเท็จจริงลง ซึ่งเป็นเหตุให้ผลกระทบไม่รุนแรงเพียงพอ

2. ผู้วัดได้เกิดจากความถึงเครียด และผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับสารรู้จูง ไม่ควรจะเป็นบุคคลคนเดียวกัน เพราะการวัดให้บุคคลอื่นเกิดความรู้สึก อาจก่อให้เกิดทัศนคติ

ทางลบอยู่เราได้ ทั้งเห็นการจะมีอยู่ทำให้เกิดความกังเกรียกแฉ่ง และอยู่ท่ามกลางใจ
อีกคนหนึ่ง เพื่อเป็นความแปลกการสร้างความกังเกรียกและการสื่อสารซึ่งออกจากกัน

3. เนื้อหาของสารสื่อ สารปลอม การจะเป็นเรื่องที่สามารถแยกแยะถึงรางวัล
ที่ผู้ถูกทดลองการจะได้รับบ้างกว้างขวาง และการจะเป็นรางวัลที่มีคุณค่าในทางล่อใจสูง
ส่วนสารชัวร์จะเป็นเรื่องที่ผู้ได้ เห็นความรุนแรงและความเสียหายอย่างมากที่อาจจะเกิดกับ
ผู้รับสารสื่อได้ หากไม่เชื่อตามที่สารสื่อชักจูง ฉะนั้น ประเด็นที่ใช้การจะเป็นเรื่องที่มีความ
สำคัญต่อผู้ถูกชักจูงไว้มากกว่านี้ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาวะอนามัย ความปลอดภัยส่วนบุคคล
เป็นต้น เมื่อเห็นดังกล่าวนี จะทำให้สารสื่อที่เป็นสารปลอม และสารชัวร์ มีประสิทธิภาพในการ
ชักจูงแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น

4. ช่องทางสื่อสาร การเสนอสารสื่อโดยการให้ฟังจากเทป แทนการให้อ่าน ทั้งนี้
เพราะการให้ฟังจะทำให้ผู้ถูกทดลองสามารถย้อนกลับไปได้ง่าย ฉะนั้น ถึงแม้จะเสียสมาธิ
เนื่องจากความกังเกรียกสูง แต่ก็ทำให้ผู้ถูกทดลองย้อนกลับไปได้ง่ายส่วนที่คนยังไม่เข้าใจได้ นอก
จากนั้นเวลาในการให้อ่านสารสื่อยังบวมจนเกินไป คือ 15 นาที ภายใน 15 นาทีนี้ผู้ถูกทดลอง
สามารถอ่านสารสื่อได้ 3 - 4 รอบ ถ้าเปลี่ยนวิธีการเสนอสารสื่อ และกำหนดเวลาให้สั้นลง
จะทำให้ความจำเนื้อหาของสารในขณะเกิดความกังเกรียกเปลี่ยนแปลงไม่ได้ นอกจากนี้การให้
ช่องทางสื่อสารต่างกัน เช่น การให้อ่าน กับการให้ฟังสารสื่อ อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติ
ในปริมาณที่แตกต่างกันได้ จึงควรมีการวิจัยเชิงทดลองในเรื่องนี้

5. ลักษณะอื่น ๆ ของผู้ถูกชักจูง การมีการศึกษาลักษณะอื่น ๆ ของผู้ถูกชักจูง นอกจาก
ลักษณะความกังเกรียก เช่น ระดับสติปัญญา ลักษณะความภาคภูมิใจในตนเอง ฯลฯ ว่าจะมี
อิทธิพลร่วมกับลักษณะของสารสื่อ คือสารปลอม และสารชัวร์ ในการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลอย่างไร

บรรณานุกรม

- คำรง ศากรวิมล " การทำตาม (Conformity) ของนักเรียนฝึกหัดครูชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปีที่ 2 " ปริญญานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร, 2516.
- ทัศนา โฉมที " การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อันเป็นผลของสารสื่อที่ทำให้เกิดความ
กลัวและความเชื่ออำนาจภายในตน " ปริญญานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.
- แสงอรุณ ชูชาติ " ประสิทธิผลของผู้สื่อความและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ " ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.
- Cantor, J.R., Mody, B., and Zillmann, D. "Residual emotional
as a distraction in persuasion." Journal of Personality
and Social Psychology, 1974, 92, 231 - 244.
- Garrett, H.E. Statistics in Psychology and Education.
New York : Longmans, 1958.
- Greenwald, A.G.; Brock, T.C.; Ostrom, T.M. Psychological Foundation
of Attitude. London : Academic Press, 1968.
- Guilford, J.P. Psychometric Methods. New York : McGraw Hill, 1954.
- Helmreich, R. & Kuiken, D. "Effects of stress and birth order on
attitude change." Journal of Personality, 1968, 36, 466 - 473.

Hilgard, E.R., Atkinson, R.C., Atkinson, R.L. Introduction to Psychology. New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1971.

Insko, C., Arkoff, A. & Insko, V. "Effects of high and low fear - arousing communications upon opinions toward smoking." Journal of Experimental and Social Psychology 1965, 1, 256 - 266.

Janis, I. & Feshbach, S. "Effects of fear - arousing communications." Journal of Abnormal and Social Psychology, 1953, 65, 403 - 410

Lazarus, R.S. Psychology Stress and the Coping Process. New York: McGraw Hill, 1966.

McGinnies, E. Social Behavior: a Functional Analysis. Boston: Houghton Mifflin, 1970.

McGrath, J.E. Settings, measures, and themes: An integrative review of some research on social - psychological factors in stress. In McGrath, J.E. (Ed.), Social and Psychological Factors in Stress. New York: Holt, Rinehart, and Winston, 1970, 58 - 96.

McGuire, W.J. The nature of attitudes and attitude change.

In Linzey, G. and Aronson, E. (Eds.), The Handbook of Social Psychology. Vol. 3. (2nd ed) Cambridge, Mass. : Addison - Wesley, 1969, 136 - 314.

Secord, P.F. & Backman, C.W. Social Psychology. London: McGraw Hill, 1964.

Sigall, H. & Helmreich, R. "Opinion Change as a Function of Stress and Communicator Credibility." Journal of Experimental Social Psychology, 1969, 5, 70 - 78.

Tannenbaum, P.H. The congruity principle revisited: studies in the reduction, induction and generalization of persuasion. In Berkowitz, L. (Ed.), Advances in Experimental Social Psychology. Vol. 3. New York: Academic Press, 1970, 271 - 320.

Triandis, H.C. Attitude and Attitude Change. New York: John Wiley & Sons, 1971.

Weick, K.E. The "Ess" in stress: Some conceptual and methodological problems. In McGrath, J. E . (Ed.), Social and Psychological Factors in Stress. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1970, 287 - 346.

Winer, B. J. Statistical Principle in Experimental Design. New York: McGraw Hill, 1962.

ภาคผนวก ก.

1. คำแนะนำ หน้า 50
2. สารสื่อ 3 ประเภท หน้า 51 - 62
3. แบบสอบถามวัดความวิตกกังวล จากการอ่านสารปลอมและสารจริง หน้า 63
4. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเบ๊กงใหญ่ หน้า 64
5. แบบสอบถามวัดความจำข้อความในสารสื่อ หน้า 68
6. แบบสอบถามวัดความถี่เครียด หน้า 70
7. แบบสอบถามวัดการรับรู้เกี่ยวกับสารสื่อ หน้า 71

การฝึกขั้นที่ 2 นี้ กระทำเพื่อทดสอบความเข้าใจในการทำงาน และเป็นการฝึกทักษะในการอ่านเอาความ ทั้งนี้ขอให้ทุกท่านตั้งใจอ่านโดยละเอียด ตามที่เวลาอ่านบทความ 15 นาที ถ้าท่านอ่านเสร็จก่อนเวลาที่กำหนด ให้ท่านหยิบไปอ่านอีกรอบก็จะได้อ่านจนจบเวลา เมื่ออ่านเสร็จแล้ว ขอให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับบทความนี้ จะแจกใบในภายหลัง.

โอกาสทองจะเป็นของท่าน

เมื่อพูดถึงเมืองใหญ่ในประเทศไทย บุคคลมักจะนึกถึงกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองแรกและนึกเลยไปถึงปทุมธานี ๑ ที่กรุงเทพฯ กำลังประสบปัญหาสภาพพจนของเมืองใหญ่อื่น ๆ ซึ่งจะทำให้คนต่างต่างย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยมีเมืองเอกคือ กรุงเทพฯ ๑ เพียงเมืองเดียว จังหวัดเชียงใหม่จึงจัดว่าเป็นเมืองใหญ่ที่สองรองจากกรุงเทพฯ ๑ ก็ยังมีขนาดเล็กกว่ากรุงเทพฯ ๑ ถึง 32 เท่า ซึ่งอัตราส่วนความแตกต่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมืองใหญ่ขนาดกลางนั้นไม่มีกรุงเทพฯ ๑ จึงถูกเราให้เจริญอย่างวิเศษโดยไม่มีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองที่ถูกต้อง มีการขยายตัวตามยถากรรมจึงเกิดปัญหาดัง ๆ ที่ตามมามากมาย ดังนั้นขอท่านใดโปรดทำความเข้าใจเสียใหม่ว่า เมืองใหญ่ในที่นี้หมายถึงเมืองที่จะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองและแผนการพัฒนาไว้อย่างถูกต้องรัดกุมเสียก่อน พร้อมทั้งมีการควบคุมการเพิ่มของประชากรด้วย มีใจหมายถึงถึงกรุงเทพฯ ๑

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยทั้ง 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 - 2509 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510 - 2514 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 ก็มีจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกันคือ การเน้นหนักการพัฒนาเมืองต่าง ๆ ให้เป็นเมืองใหญ่กระจายกันไปทั่ว ซึ่งข้อนี้เป็นเหตุผลที่ดีที่จะชี้ให้เห็นว่า การเป็นเมืองใหญ่นั้นเป็นสิ่งที่ที่รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาเมืองเล็กและชนบททั้งหลายให้เป็นเมืองใหญ่ การพยายามชี้ให้เห็นคุณค่าของการมีตัวอยู่ในเมืองใหญ่ มีใจมุ่งประสงค์เพื่อชักจูงท่านเข้าไปอยู่ในเมืองใหญ่ แต่มองที่แง่ท่านให้มีความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นการใดเปรียบที่จะอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ เพื่อท่านจะได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ของท่านให้กลายเป็นเมืองใหญ่ที่พร้อมไปด้วยความสะดวกสบาย

มนุษย์เราย่อมต้องการแสวงหาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสะดวกสบาย มีความเจริญรุ่งเรือง เพื่อที่จะใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ท่านจะพบกับสิ่งเหล่านี้ได้เมื่อท่านอยู่ในเมืองใหญ่เท่านั้น เมืองใหญ่จะบันดาลให้ความต้องการของท่านเกี่ยวกับปัจจัย 4

เป็นจริงตามที่ท่านปรารถนา โภชนาอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค
เมืองใหญ่มีอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ท่านจะหาอะไรหาง่าย ความเจริญก้าวหน้าทางด้าน
วิชาการในเมืองใหญ่ทำให้คุณรู้จักลักษณะอาหารไว้บริโภค แม้จะมีโอกาสของพืชผักนั้น
เช่นหาไว้ในรูปของอาหารกระป๋อง หรือการฉีดฮอร์โมนเพื่อให้ได้อาหารสดและมีวิตามิน
สูง นอกจากนั้นการมีโอกาสดำเนินการศึกษาค้นคว้าของคนในเมืองใหญ่ทำให้รู้จักที่จะเลือก
บริโภคอาหาร และปรุงแต่งอย่างถูกต้องเหมาะสม จึงมีอาหารที่มีรสอร่อยและสมบูรณ์ได้ ทาง
ด้านที่อยู่อาศัยและเครื่องนุ่งห่มนั้นชาวเมืองใหญ่จะรู้จักนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการ
การจัดที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักสุขาภิบาล และรู้จักเลือกนุ่งห่มให้เหมาะสมกับสภาวะ
อากาศ เมื่อท่านป่วยไข้ท่านจะได้รับการรักษาอย่างดีจากโรงพยาบาล หรือคลินิกส่วนตัวที่
ทันสมัยยิ่ง มีนายแพทย์ผู้ชำนาญการจะออกจนอุปการะการรักษาที่ทันสมัยให้ความเชื่อถือได้
เมื่อเป็นเช่นนี้อัตราการตายของคนในเขตเมืองใหญ่จึงมีน้อยกว่าเขตอื่น นอกจากนั้นคน
ในเมืองใหญ่ยังเข้าใจเรื่องการดูแลสุขภาพที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย จึงไม่น่าเป็นห่วงเรื่อง
การเพิ่มของประชากร เหมือนในแถบชนบทซึ่งมีอัตราการเพิ่มของประชากรสูง

เราจะคงไม่มีความจริงที่ว่าชีวิตมนุษย์นั้นย่อมไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้
โดยอาศัยการบริโภคอาหารเพียงอย่างเดียว หรือแม้แต่ปัจจัยอื่น ๆ เช่นที่อยู่อาศัย เครื่อง
นุ่งห่มและยารักษาโรค มนุษย์ยังต้องการอุปการะเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกสบายให้
สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ท่านจะหาได้ง่ายอย่างยิ่งเมื่อท่านพำนักอยู่ในแหล่งผลิตสิ่งต่าง ๆ เหล่า
นั้นเสียเอง นั่นคือในเมืองใหญ่ซึ่งเป็นเขตที่มีการทำเนืองกิจการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก
ตลอดจนการขยายแปลงเปลี่ยนและการบริการทางต่าง ๆ ดังนั้นความต้องการทางงาน
แรงงาน และโอกาสในการลงทุนในเขตเมืองใหญ่จึงมีมาก รายได้ของคนในเมืองใหญ่
โดยเฉลี่ยจึงค่อนข้างสูง นอกจากนั้นการมีตำแหน่งงานมากขึ้น มีโอกาสเข้ารับการศึกษามากขึ้น
ย่อมช่วยให้โอกาสในการเลื่อนฐานะของบุคคลมีมากขึ้น การวิจัยในประเทศ
ตะวันตกยืนยันว่าโอกาสในการที่บุคคลจะร่ำรวยขึ้นกว่าเดิมจะมีมากขึ้นหรือมากกว่า
ขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม

ในด้านการคมนาคมสื่อสาร เมืองใหญ่จะมีถนนหนทางที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถสัญจรไปมาได้ทุกฤดูกาล มียานพาหนะที่ทันสมัยปลอดภัย ซึ่งเมื่อมีการวางแผนผังของเมืองอย่างถูกต้องปัญหาเรื่องการจราจรติดขัดย่อมถูกกำจัดไปได้ ท่านจะได้พบกับระบบการสื่อสารมวลชนที่ได้รับการพัฒนาไปอย่างถูกต้อง ท่านจะมีโอกาสติดต่อส่งข่าวถึงกันได้โดยทั่วถึงรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นเพราะในเขตเมืองใหญ่จะเป็นที่ตั้งของแหล่งสื่อสารทาง ๆ เช่น สถานีวิทยุ โทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ทางด้านการเมืองท่านสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีโอกาสปกครองตนเองในระบบประชาธิปไตยมากกว่าเมื่ออยู่ในเขตอื่น ท่านสามารถนำความคิดเห็นของท่านซึ่งเป็นประชาชนคนหนึ่งไปสู่รัฐได้ มีใครรับเอาแต่คำสั่งของรัฐไปปฏิบัติแต่คนเดียว เนื่องจากขาดโอกาสแสดงความคิดเห็น เช่นประชาชนในเขตอื่นหรือในชนบท

ในเขตเมืองใหญ่มีโรงเรียนและสถาบันการศึกษาชั้นสูงเป็นจำนวนมากแห่ง ประชาชนจึงมีโอกาสเข้ารับการศึกษาโดยทั่วถึง นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งยังประกอบด้วยครู อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่จะช่วยแนะนำและถ่ายทอดความรู้ให้ท่านจะได้พบอุปสรรคการสอนและวิธีการสอนที่ทันสมัย ซึ่งจะเป็นเรื่องช่วยให้ท่านเกิดความรู้รอบรู้ได้ดียิ่งขึ้น จิตเวีย ออปเปอเร โภทำการวิจัยเพื่อยืนยันในประเด็นนี้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กไทย ที่มีอายุ 6-11 ปี ในกรุงเทพฯ และในเขตชนบท เมื่อปี พ.ศ. 2514 ปรากฏว่าเด็กในเมืองใหญ่มีพัฒนาการทางสติปัญญาเร็วและดีกว่าเด็กในเขตชนบทอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กที่อยู่ในเมืองใหญ่มีสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดความเฉลียวฉลาดเนื่องจากได้รับประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ จะทำให้ท่านผู้ซึ่งเป็นประชาชนในเขตเมืองใหญ่เป็นผู้ที่มีความฉลาด มีไหวพริบดี มีความคิดริเริ่ม เป็นตัวของตัวเอง สามารถหาตนเองไปสู่ความรุ่งโรจน์ได้ และไม่ตกเป็นเครื่องมือของศัตรูของชาติไทยง่าย ๆ

มนุษย์เราเมื่อเกิดมาแล้ว ควรจะทำให้ชีวิตตนเองมีคุณภาพ โดยปรองดอง
 ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของเราให้เป็นผู้ที่พร้อมด้วยความเป็นอิสระ มีความ
 สุข และเพิ่มพูนความก้าวหน้าของชีวิตยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ท่านจะให้มีโอกาสอย่างแน่นอน
 เมื่อท่านให้อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ที่มีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองและแผนการพัฒนา
 เมืองไว้อย่างรัดกุม ทั้งนั้นจึงมาช่วยกันเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเมืองใหญ่ และ
 ช่วยกันพัฒนาเงินทองของท่านให้กลายเป็นเมืองใหญ่กันเถิด

ภัยอันใหญ่หลวง

เมื่อพูดถึงเมืองใหญ่ในประเทศไทย บุคคลมักจะนึกถึงกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองแรก และนึกต่อไปถึงรัฐท่าต่าง ๆ ที่กรุงเทพฯ กำลังระดมอยู่ ทำให้วาทกรรมของเมืองใหญ่อื่น ๆ จึงจะเกิดขึ้นว่า ต้องมีผู้นำที่ยากกว่าเพื่อหมายเช่น กรุงเทพฯ ๗ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยมีเมืองเล็กคือกรุงเทพฯ ๗ เพียงเมืองเดียว จึงหวั่นเกรงใหม่ซึ่งจักว่าเป็นเมืองใหญ่ที่ส่งรองจากกรุงเทพฯ ๗ ก็ยังมีขนาดเล็กกว่ากรุงเทพฯ ถึง 32 เท่า ซึ่งอัตราส่วนความแตกต่างดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่า เมืองใหญ่ขนาดกลางนั้นไม่มี กรุงเทพฯ จึงถูกเร้าให้เจริญอย่างรีบเร่งโดยไม่มีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองอย่างถูกต้อง มีการขยายตัวตามยถากรรม จึงเกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามามากมาย ดังนั้น รอทานโคโปรดทำความเข้าใจเสียใหม่ว่า เมืองใหญ่ในที่นี้หมายถึง เมืองที่จะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองและแผนการพัฒนาไว้อย่างถูกต้องและรัดกุมเสียก่อน พร้อมทั้งมีการควบคุมการเพิ่มของประชากรด้วย มิใช่หมายถึง ถึงกรุงเทพฯ ๗

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยทั้ง 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 - 2509 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510 - 2514 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 มีจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกันคือ การเน้นหนักที่การพัฒนาเมืองต่าง ๆ ให้เป็นเมืองใหญ่กระจายกันไปทั่ว ซึ่งข้อนี้เป็นเหตุผลที่ดีซึ่งจะชี้ให้เห็นว่า เพราะการอยู่นอกเขตเมืองใหญ่นั้นเป็นสิ่งไม่ดี รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาเมืองเล็กให้เป็นเมืองใหญ่ ซึ่งถ้าหากว่าท่านไม่ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ ท่านจะต้องขาดโอกาสอันดียิ่งนี้ การพยายามชี้ให้เห็นถึงข้อเสียเปรียบของการมีชีวิตรอบนอกเขตเมืองใหญ่นี้มีจุดประสงค์เพื่อชักจูงท่านเข้าไปอยู่ในเมืองใหญ่ แผนungsี่เจงทานนี้มีความเห็นของสองท่านว่า เป็นการเสียเปรียบที่จะอาศัยอยู่ในเขตที่มีในเมืองใหญ่ เพื่อท่านจะได้ใช้ความร่วมมือในการพัฒนาที่ดินของทานให้กลายเป็นเมืองใหญ่ที่รวมไปด้วยความสะดวกสบาย

ท่านจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไร้คุณค่า เมื่อประสบกับสิ่งแวดล้อมที่ผิดเพี้ยน แปรปรวน การที่ท่านไม่เลือกความเป็นชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ นั้นท่านยอมเสียผลประโยชน์อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลประโยชน์ทางด้านปัจจัย 4 ท่านจะต้องได้รับประทานอาหารตามฤดูกาล อาหารที่เหลือจะเน่าเสียโดยไม่จำเป็น จากการที่ไม่มีอุปกรณ์และวิธีการที่ทันสมัยจึงทำให้ไม่มี การส่งวนอาหารไว้บริโภคในภายหลังได้ เมื่อคนเพิ่มจำนวนมากขึ้นก็ต้องเกิดการแย่งกันกินแย่งกันใช้ ทำให้อาหารที่มีอยู่แล้วไม่เพียงพอยิ่งขึ้น การบริโภคอาหารไม่ถูกหลักอนามัย การบริโภคน้ำสกปรก รวมทั้งการมีที่อยู่อาศัยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จะทำให้ท่านเป็นผู้ที่มีสุขภาพอ่อนแอและสมองทึบได้ การที่ท่านไม่อยู่ในเมืองใหญ่ ท่านจะไม่มีน้ำประปาใช้ ต้องคั้นน้ำและใช้น้ำที่เกิดขึ้นตามสภาพธรรมชาติทั่วไป การบริโภคน้ำตามธรรมชาติโดยไม่ผ่านกรรมวิธีทำความสะอาดเสียก่อน จะเป็นอันตรายต่อชีวิตท่านอย่างใหญ่หลวง เชื้อโรคที่ลอยมาตามน้ำจะทำให้ท่านเป็นโรคผิวหนัง โรคทางเดินอาหาร ท่านอาจป่วยหนักถึงตายได้ เมื่อท่านป่วยไข้ท่านจะไม่ได้พบกับโรงพยาบาลที่ทันสมัย มีอุปกรณ์การรักษาที่ดี และมีนายแพทย์ผู้ชำนาญงาน แต่ท่านจะได้นพบกับโรงพยาบาลที่มีอุปกรณ์การรักษาเก่า ๆ เสื่อมคุณภาพ และขาดแพทย์ผู้ชำนาญงานที่จะให้บริการโดยทั่วถึง ดังนั้นอาจนำ้หนักที่เป็นไขหรือทรนถหนักลงได้ ด้วยสาเหตุดังกล่าวมานี้ทำให้อัตราการตายของคนในเขตที่มีเมืองใหญ่มีปริมาณสูงกว่าเขตเมืองใหญ่ นอกจากนี้พวกที่อยู่นอกเมืองใหญ่จะไม่มี การรับรู้เกี่ยวกับการขอการเกิด ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีโอกาสที่จะทำการศึกษาหรือทำความเข้าใจกับเรื่องนี้ อัตราการเพิ่มของประชากรจึงสูงกว่าเขตเมืองใหญ่ การเพิ่มจำนวนประชากรเกินอัตรานี้จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น อาหารไม่เพียงพอที่จะบริโภค เป็นต้น

น่าเสียดายที่ท่านจะต้องขาดโอกาสพบปะความรุ่งเรืองในเมืองใหญ่ ท่านจะขาดเครื่องอำนวยความสะดวกและเครื่องมือเครื่องใช้อื่น ๆ ทั่วไป ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในเขตที่มีเมืองใหญ่จะมีการลงทุนน้อย ไม่มีการดำเนินกิจการใหญ่ ๆ ตลอดจนปริมาณการซื้อขายแลกเปลี่ยนและการบริการด้านต่าง ๆ มีค่านำ้หนักเกินไปจนไม่คุ้มกับงานทำ

รายได้โดยเฉลี่ยจึงต่ำมาก ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในเมืองใหญ่จึงขาดทุนทรัพย์ที่จะนำมาใจเพื่อแสวงหาความสุขความสบายตามที่เรากวจะได้รับ สภาพความเป็นอยู่ของคนในเขตนี้ก็จะจำเจ ไร้โอกาสที่คนธรรมดาจะเขยิบฐานะร่ำรวยขึ้น การวิจัยในประเทศตะวันตกยืนยันว่าโอกาสที่บุคคลจะร่ำรวยขึ้นกว่าเดิมจะมีมากขึ้น กับการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม แต่ในเขตที่มีเมืองใหญ่ในตำแหน่งงานต่าง ๆ มีน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนคน เมื่อผู้คนไม่หางานทำจะทำให้เกิดการต้องเดินทางเข้าไม่หางานทำในเมือง สำหรับผู้ที่มีครอบครัวแล้วก็จะทำให้ลูกต้องเดินทางจากพ่อแม่ เป็นการเสียสุขภาพจิตของทุกคนในครอบครัวเป็นอย่างมาก ถ้ามีการพัฒนามานเมืองของคนให้เน้นเมืองใหญ่เสียเองบรรยายเหว้านี้ก็จะไม่คิดตามมา

ในด้านความคมนาคมสื่อสารนั้นในเขตที่มีเมืองใหญ่จะมีการติดต่อกันอย่างยากลำบากลำบาก และการคมนาคมก็ไม่สามารถที่จะติดต่อกันได้โดยทั่วถึง ทั้งนี้เนื่องจากถนนหนทางไม่เรียบรอยไม่สามารรถสัญจรไปมาได้ทุกฤดูกาล บางแห่งแทบจะไม่มีถนนสำหรับรถและคนเดินก็มี ประกอบกับการขาดแหล่งข้อมูลชนในการกระจายข่าว เช่น หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุ โทรทัศน์ และโรงพยาบาล เป็นต้น

ทางการเมือง ท่านจะต้องถูกจำกัดความคิด รับแต่เพียงคำสั่งของรัฐไปปฏิบัติเพียงตามเดียว ไม่สามารถนำความคิดเห็นของตนไปสู่รัฐได้ ทั้งนี้เพราะสภาพการณ์ต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย มนุษย์เราเกิดมาทั้งนี้ ก็ควรจะเป็นตัวของตัวเอง และอาศัยกำลังสมองกำลังความคิดของตัวเองได้

ในเขตนอกเมืองใหญ่มีสถานศึกษาหลายแห่ง จำนวนโรงเรียน และจำนวนครูผู้สอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีหน้าที่ยังขาดอุปกรณ์การศึกษาที่ดีและขาดครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิอีกด้วย ท่านจะต้องเสียโอกาสทองของชีวิตที่จะได้รับการศึกษาในชั้นสูง ๆ และจะต้องเสียโอกาสที่จะได้พบกับสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อสร้างความเจริญงอกงามของสติปัญญาของท่าน ซิดเวีย ออฟเปอร ได้นำการวิจัยเพื่อยืนยันประเด็นนี้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กไทย ที่มีอายุ 6-11 ปี

ในกรุงเทพฯ และในเขตชนบท เมื่อปี พ.ศ. 2514 ปรากฏว่าเด็กในเขตชนบทมีการพัฒนาทางสติปัญญาและไอคิวต่ำกว่าเด็กในกรุงเทพฯ อย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กในชนบทมีสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความเครียด จำเจ จึงทำให้เด็กในชนบทขาดไหวพริบ ไม่มีความคิดริเริ่มไม่เป็นตัวของตัวเอง และในที่สุดอาจตกเป็นเครื่องมือของศัตรูของชาติได้ในภายหลัง

มนุษย์เราเกิดมาแล้ว ควรจะทำให้ชีวิตตนเองมีคุณภาพ โดยปรับปรุงแต่งความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของเราให้เป็นผู้ที่เรียบร้อยมีความเป็นอิสระ มีความสุข และเพิ่มพูนความก้าวหน้าของชีวิตยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วท่านจึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะเสียผลประโยชน์เหล่านี้ไป ท่านควรจะได้อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ที่มีการกำหนดโครงสร้างของตัวเมืองและแผนการพัฒนาเมืองไว้อย่างรัดกุม ดังนั้นจึงช่วยกันเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเมืองใหญ่ และช่วยกันพัฒนาที่ดินที่อยู่ของท่านให้กลายเป็นเมืองใหญ่กันเถิด

วัยรุ่น

การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของวัยรุ่นที่รวดเร็วของชีวิต แต่วัยรุ่นเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และต้องปรับตัวอย่างมากที่สุด เพราะเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ ผลของการปรับตัวของเด็กรู้สึกไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมของชีวิตของเขาในภายหลัง

นักทาวัยรุ่นมากมายและมีความแตกต่างกันออกไปตามกาลสมัย ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นักทาวัยรุ่นมีค่อนข้างสูง สาเหตุนี้มีหลายประการ เช่นในสังคมเทคโนโลยี ความเป็นเอกัตบุคคลถูกละเลย เด็กวัยรุ่นในสังคมทั้งดาวจึงแสดงอาการซึ่งต่างสังคมโดยแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบการแกล้งตัวแปลก ๆ ไม่นิยมชมชื่นความเรื่อรื้อและหึงหวงกับคนรุ่นเก่า หึงหวงเรียนเสียกลางคัน หรือหาประสบการณ์แปลก ๆ ด้วยการศึกษาและทดลองเจ้าสมาธิ นักทาวัยรุ่นนั้นยังเนื่องมาจากประชากรในวัยเด็กอีกด้วย เมื่อเรายังเป็นเด็ก ความคิดอ่าน ค่านิยมที่เราได้รับมาจากบิดามารดา ต่อมาเมื่ออย่างเขาตัววัยรุ่น เขาพบว่าความแปลกแตกต่าง ๆ เหล่านั้นล้าสมัยเสียแล้ว เขาจำต้องแสวงหาจุดยืนอันใหม่เป็นหลักยึดถือดำเนินชีวิตในสังคมสมัย

ฐานะของเด็กวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ลำบากใจมาก จะเป็นเด็กก็ไม่รู้จะเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่เจิง สังคมก็ปฏิบัติหรือหวังจากเขาในฐานะผู้ใหญ่ บางคราวก็ในฐานะอย่างเด็กเช่น เขาอยากจะทำอะไรที่มันไม่โอเค พ่อแม่อาจไม่อนุญาตว่าเขาอยากจะทำอะไรเป็นเด็ก ๆ ก็จะถูกหาว่าไม่รู้จักโต ในสังคมสมัยใหม่บทบาทของเด็กวัยรุ่นไม่ได้รับการบอกเล่าที่แน่นอน ในสังคมที่ไม่ซับซ้อน เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นก็จะมีพิธีกรรมบอกกล่าว กันหมู่ญาติได้เขียนไว้ว่า พิธีกรรมเหล่านี้ยังปฏิบัติกันอยู่ในสังคมบ้านนอกของทวีปอเมริกา อินเดีย เอเชีย โอเชียเนียและอเมริกาใต้ พิธีกรรมที่จัดขึ้นนี้เด็กค่อนข้างจะลำบาก เช่นต้องอดอาหาร ต้องนอนไม่หลับและปวดเมื่อยนวดการ แต่เมื่อพิธีสิ้นสุด สังคมก็จะรับเขาอย่างผู้ใหญ่ ในสังคมสมัยใหม่ค่อนข้างจะ

นาน และมีอคติและอคติเสีย บดเคี้ยวมันได้แก่ความยุ่งยากใจของเด็กที่ต้องการ เป็นอิสระ
ที่จะเกี่ยวข้องกับความต้องการซึ่งผู้ใหญ่ พิจารณาการความเป็นผู้ใหญ่ ยังคงปฏิบัติกันอยู่บ้างในบาง
แห่งในสังคมสมัยใหม่ เช่น วิธีการเรานับของศาสนาอิสลาม งานนอกแม่ของหญิงฝรั่ง
แต่วิธีเหล่านี้มิได้กำหนดหรือรับรองว่าผู้ใหญ่วัยนี้แล้วยอมเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว

ระยะวัยรุ่น เป็นเพียงกระบวนการหนึ่งของกระบวนการเจริญเติบโต ไม่ถูก
ต้องนักที่จะแน่นักถึงปัญหา และความสำคัญของความเจริญเติบโตในช่วงนี้มากเกินไป
ชาวโลกที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นมักทำให้มีความรุดรุดบางอย่างจะวิพากษ์วิจารณ์หรือวิพากษ์วิจารณ์
ตน เมื่อเกิดอะไรขึ้นกับเด็กในวัยนี้แล้ว บิดามารดาก็มักจะพูดเป็นทำนองว่า ว่า
แล้วใหม่ละ และก็พลอยทำให้เรื่องลูกหลานใหญ่โตออกไปจนเกินการ สำหรับเด็กวัยรุ่น
หลาย ๆ คน สามารถอ่านหนังสือความเป็นผู้ใหญ่ได้โดยไม่ต้องอ่านมาก สำหรับเด็กวัยรุ่น
บางกลุ่มอาจเป็นเด็กที่มีปัญหา และปัญหาเหล่านั้นอาจเป็นเรื่องเรื้อรังมาก่อนแล้วก็ได้

วัยรุ่นมีพัฒนาการในทุก ๆ ทางผู้ใหญ่ควรเข้าใจดังนี้ คือ

1. พัฒนาการทางร่างกาย

วัยรุ่นคือวัยประมาณ 12-18 ปี เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัย
ที่ร่างกายเจริญอย่างรวดเร็วทั้งหญิงและชาย อวัยวะต่าง ๆ โดยเฉพาะอวัยวะทางเพศ
เจริญเติบโตเต็มที่ มีการงอกงามของอวัยวะต่าง ๆ ที่แสดงให้คนภายนอกเห็นและเตือน
ให้เขาตระหนักว่า โดยที่เราดูความเป็นผู้ใหญ่แล้ว การเปลี่ยนแปลงอย่างมากมา
และรวดเร็วนี้ทำให้แม้แต่เขาเองก็อาจตกใจ หรืออุนวายใจ หากไม่ได้รับ
คำแนะนำและการเตรียมตัวจากผู้ใหญ่ เช่น การมีประจำเดือน จึงเป็นหน้าที่ของบิดา
มารดาที่ต้องเอาใจใส่สังเกตการเปลี่ยนแปลงให้มีความรู้และความอบอุ่นใจ

เนื่องจากร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เด็กวัยรุ่นจึงต้องการอาหาร
มาก พร้อมกับนั้นก็ต้องการออกกำลังกาย เพื่อให้พลังงานที่เพิ่มขึ้น และต้องการพักผ่อน
มากด้วย เขาจึงอาจ "กินจุ และ ง่วงเก่ง" เรียกว่าเป็นวัยที่ "กำลังกินกำลังนอน" ซึ่ง

ทำให้ผู้พูดที่ไม่เข้าใจทำหน้าที่เขาจะกะละและเกียจคร้าน

2. พัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์ของเด็กวัยปฐมวัยรุนแรงเหมือนพายุ เขามักแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย ตรงจนเกินไป อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สติฉินไม่รวดเร็ว เคียดแค้นและขุ่นใจง่าย รวมทั้งต้องการโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ถ้ามีความรักเขาใจสลาย อารมณ์และความต้องการของเขา ก็จะเปิดโอกาสให้เราวิจารณ์และโต้แย้งได้บ้างตามสมควร หวังเข้าใจว่า เขาไม่ชอบวิธีการบีบบังคับ ใจอ่านใจออกคำดัง และไม่ชอบให้ทำอะไร ๆ ให้เขาเหมือนอย่างทำให้เด็กทารกอีกต่อไป แต่ในขณะที่เดียวกันเขาก็มีความขัดแย้งในใจ คือ ยังอยากกรีดร้องไห้เป็นเด็กที่ต้องการพ่อแม่เป็นที่พึ่งพิงอย่างอบอุ่น และอำนวยความสะดวกให้แก่อีกในบางโอกาส เขาจึงต้องการคำแนะนำและการช่วยเหลือที่ไม่รบกวนหรือจนเกินไป

3. พัฒนาการทางสังคม

เด็กวัยปฐมวัยนอกจากจะอยากเข้าร่วมเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะแล้ว ยังเริ่มรู้จักเลือกคบเพื่อนที่พอใจ ที่มีทัศนคติและความสนใจคล้ายคลึงกับเรา มีความรู้สึกเห็นใจผู้อื่น พยายามแก้อกฐนทั้งผู้ให้และผู้รับได้ ซึ่งแสดงถึงวุฒิภาวะทางสังคม

บางคนอาจปลีกตัวอยู่คนเดียว เพราะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และอารมณ์ทำให้ยากเป็นอิสระและทำงานของตนเอง อาจรู้สึกเมื่อแหว่ร่างกาย ๆ นึกตามารดาอาจช่วยให้เขาปรับตัวได้ดีขึ้น โดยจัดหาเรื่องใจและสถานที่ให้ สนับสนุนการไร้งานในทางที่เป็นประโยชน์ และจัดหาหนังสือที่ตีเพื่อสนองความต้องการของเขา

โปรดเปรียบเทียบเนื้อหาของบทความทั้งสองเกี่ยวกับการกระตุ้นให้เกิดความวิตกกังวล
ในตัวแทน โดยกาหนด (x) ลงในช่องที่คิดว่าใช่คำตอบของท่าน

1. เมื่ออ่านบทความ A แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกถูกขู่ให้กลัวมากกว่าเมื่ออ่านบทความ B

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. เมื่ออ่านบทความ A แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อไปอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่มากกว่าเมื่ออ่านบทความ B

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. เมื่ออ่านบทความ A แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจมากกว่าเมื่ออ่านบทความ B

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. บทความ A ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความเครียดในจิตใจมากกว่าบทความ B

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. เมื่ออ่านบทความ A แล้ว ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจมากกว่าเมื่ออ่านบทความ B

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

แบบสำรวจทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็น และความรู้สึกของท่านที่มีต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ เมืองใหญ่ ในที่นี้หมายถึงชุมชนที่มีการกำหนดรูปร่างและส่วนประกอบของตัวเมืองและมีการวางแผนการพัฒนาไว้อย่างถูกต้องรัดกุม

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

โปรดอ่านคำถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อคำถามเหล่านี้มีความเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงไร ในกากบาท (X) ลงในช่องที่คิดว่าเป็นคำตอบของท่าน

ตัวอย่าง

การศึกษาทำให้โลกเจริญ

X				
จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

หมายเหตุ แบบสอบถามชุดนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และคำตอบที่ได้จะไม่มีการนำไปเปิดเผยเป็นการส่วนตัว ดังนั้นจึงขอให้ท่านได้โปรดตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านพฤติกรรมศาสตร์อย่างยิ่ง จึงหวังในความร่วมมือจากท่านด้วยดี

1. การอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ช่วยให้เป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

2. การติดต่อกับคนในเมืองใหญ่เต็มไปด้วยความสะดวก

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

3. การอยู่ในเมืองใหญ่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิตอย่างรวดเร็ว

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

4. ผลเสียของการอยู่ในเมืองใหญ่มีมากกว่าผลดีอย่างมาก

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

5. ผู้อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่รู้จักภาษาสุภาพจนสามารถใช้ได้ดี

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

6. คนในเมืองใหญ่มีจิตใจอ่อนแอ

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

7. คนในเมืองใหญ่ไร้ศีลธรรม

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย

8. การอยู่ในเมืองใหญ่ได้เปรียบทางด้านการรักษาพยาบาล

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

9. คนในเมืองใหญ่เห็นแก่ตัวเสมอ

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

10. คนในเมืองใหญ่ไม่เป็นตัวของตัวเองเลย

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

11. การคมนาคมในเมืองใหญ่มีอัตราสูงเสมอ

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

12. เมืองใหญ่มีอาหารอุดมสมบูรณ์

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

13. เมืองใหญ่เป็นเมืองที่ไม่น่าอยู่

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

14. การเข้าอยู่ในเมืองใหญ่คือการหาชีวิตไปสู่ความทุกข์

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

15. อารมณ์หงุดหงิดอยู่เสมอเมื่ออาศัยอยู่ในเมืองใหญ่

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

16. คนในเมืองใหญ่ใจหยาบดิบ

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

17. การอยู่ในเมืองใหญ่ทำให้สุขภาพแข็งแรง

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

18. การอยู่ในเมืองใหญ่ช่วยให้บุคคลมีความคิดริเริ่มได้มาก

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

19. คนในเมืองใหญ่ขาดระเบียบวินัยอย่างมาก

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

20. คนในเมืองใหญ่ไร้ความยุติธรรม

จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
------------	--------------	----------	-------------	------------

โปรดตอบคำถามเพื่อทดสอบความรู้ที่ท่านได้จากการอ่านบทความ โดย
เขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ ไว้หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่า ถูก หรือ ผิด

- _____ 1. อัตราการเกิดของประชากรในเมืองใหญ่มีมากกว่านอกเขตเมืองใหญ่
คนในเขตเมืองใหญ่จึงหนาแน่น
- _____ 2. ขณะนี้ประเทศไทยกำลังจัดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
ฉบับที่ 2
- _____ 3. ความเจริญของงานของสตรีรัฐฯมิได้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดลอมทั่วไป
- _____ 4. นอกเขตเมืองใหญ่มีอาหารอุดมสมบูรณ์กว่าในเมืองใหญ่ เพราะมี
การเพาะปลูกมาก
- _____ 5. เมืองใหญ่ในบทความนี้หมายถึงกรุงเทพฯ
- _____ 6. การจัดซื้ออาหารในเมืองใหญ่ทำได้ลำบากกว่านอกเมืองใหญ่ เนื่อง
จากผู้คนหนาแน่น ปริมาณอาหารไม่เพียงพอ
- _____ 7. ผู้ชุนนอกเขตเมืองใหญ่ไม่ได้เข้ารับการศึกษา เพราะไม่มีความจำ
เป็นต้องเรียนหนังสือ
- _____ 8. บทความกล่าวถึงงานที่ท่านช่วยกันเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
เมืองใหญ่
- _____ 9. การเพิ่มจำนวนของประชากรไม่มีผลต่อการครองชีพนอกเขตเมือง
ใหญ่ หรือในชนบท เนื่องจากมีอาหารบริบูรณ์
- _____ 10. การบริโภคอาหารอย่างถูกหลักอนามัยทำให้คนในเมืองใหญ่มีสุขภาพ
อนามัยสมบูรณ์ และสมองแจ่มใส
- _____ 11. เมืองใหญ่จะสนองความต้องการทางด้านปัจจัย 4 แก่ผู้อยู่อาศัยได้
อย่างเต็มที่
- _____ 12. การพัฒนาเทศบาลให้แก่เมืองใหญ่ จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการ
ต้องเดินทางเข้าไปหางานทำในเมือง

13. การขายดินแดนเราไปอยู่ในเมืองใหญ่ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ
14. อัตราการตายของประชาชนในเมืองใหญ่น้อยกว่าในเขตชนบท
15. การใช้น้ำที่เกิดจากธรรมชาติจะได้น้ำที่บริสุทธิ์
16. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ฉบับที่ 1 ใจเมื่อ

พ.ศ. 2503 - 2510

17. ผู้คนนอกเมืองใหญ่มีโอกาสที่จะได้พบกับเครื่องอำนวยความสะดวกที่ดีได้ง่าย
18. ประชาชนในเขตนอกเมืองใหญ่หรือเขตชนบทไม่มีโอกาสปกครองตนเอง จึงรับเอาแต่คำสั่งของรัฐไปปฏิบัติอย่างเดียว
19. นอกเขตเมืองใหญ่หรือแถบชนบทขาดแพทย์ผู้ชำนาญงานและโรงพยาบาลที่ดี
20. ผู้คนนอกเขตเมืองใหญ่มีสุขภาพอนามัยดีกว่าผู้อยู่ในเขตเมืองใหญ่ เนื่องจากได้รับประทานอาหารที่ดีและสด

โปรดตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำข้อสอบวัดระดับสติปัญญา โดยตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน คะแนนที่ได้จากการตอบคำถามส่วนนี้จะไม่นับรวมกับคะแนนการวัดระดับสติปัญญา แต่จะเป็นข้อเสนอแนะที่ดียิ่งสำหรับผู้ศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการศึกษาในครั้งต่อไป ถ้าตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

1. ข้อสอบวัดระดับสติปัญญาที่ข้าพเจ้าได้ทำไปแล้วนั้นเป็นข้อสอบที่ง่ายมาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลมาก ว่าจะได้คะแนนต่ำในการทำข้อสอบวัดระดับสติปัญญา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. ข้าพเจ้ารู้สึกเกรียกมากในขณะที่ทำข้อสอบวัดระดับสติปัญญา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ข้าพเจ้าคงใช้สมาธิอย่างมากในขณะที่ทำข้อสอบวัดระดับสติปัญญา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจอย่างยิ่งในขณะที่ทำข้อสอบวัดระดับสติปัญญา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

โปรดตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านบทความ โดยขอให้ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเท่านั้น เพราะจุดประสงค์ของการถามครั้งนี้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการศึกษาในครั้งต่อไป มิได้มีส่วนข้องเกี่ยวกับคะแนนในการตอบแบบสอบถามครั้งก่อน ๆ เลย จึงหวังเป็นอย่างมากในความร่วมมือจากท่านที่จะใช้การพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง

โปรดกากบาท (X) ลงในช่องที่ถือว่าเป็นคำตอบของท่าน

1. บทความที่ข้าพเจ้าอ่านมีชื่อว่า

☐ โอกาสทางจะเป็นของท่าน

☐ ภัยอันใหญ่หลวง

☐ วัยรุ่น

2. บทความที่ข้าพเจ้าอ่านในข้อ 1 ทำให้เห็นเฉพาะผลดีของการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. บทความที่ข้าพเจ้าอ่านในข้อ 1 ทำให้เห็นเฉพาะผลเสียของการไม่ได้ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. บทความที่ข้าพเจ้าอ่านในข้อ 1 นั้น กล่าวถึงผลดีของการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่มากกว่าจะกล่าวถึงผลเสียของการไม่ได้ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. บทความที่ข้าพเจ้าอ่านในข้อ 1 นั้น กล่าวถึงผลเสียของการไม่ได้ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่มากกว่าจะกล่าวถึงผลดีของการดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ภาคผนวก ข.

ตารางคะแนนดิบของการทดลอง

ตารางคะแนนดิบของกลุ่มถูกทดลองที่ได้รับสารปลอม

กลุ่มทดลองที่มีความกังวลเกี่ยวกับสิ่ง

ลำดับผู้ ถูกทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความกังวล เกี่ยวกับ	การรับรู้ สารสื่อ
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	62	19	24	16
2	62	20	26	18
3	63	13	25	20
4	64	14	25	12
5	64	12	26	16
6	66	18	25	21
7	69	17	26	19
8	69	13	27	20
9	73	19	24	15
10	75	18	21	20
11	76	15	21	17
12	79	20	21	21
13	80	19	22	24
14	87	17	25	24
15	87	18	18	23
16	87	19	18	20
17	91	14	17	24
18	93	20	29	22
19	93	18	24	13
20	94	19	23	15
21	96	18	27	22

ตารางคะแนนของกลุ่มผู้ถูกทดลองที่ได้รับสารปลอม

กลุ่มทดลองที่มีความถี่เตรียมค่า

ลำดับผู้ ถูกทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความถี่ เกรียก	การรับรู้ สารสื่อ
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	67	14	12	24
2	68	18	14	19
3	69	18	16	19
4	69	15	15	16
5	70	19	15	15
6	72	19	14	17
7	72	20	11	21
8	72	19	10	24
9	74	16	22	14
10	75	18	15	15
11	76	19	17	20
12	78	18	18	20
13	78	17	18	20
14	79	14	20	19
15	84	18	10	24
16	86	16	15	24
17	86	19	13	20
18	87	19	16	17
19	89	19	17	18
20	92	12	8	14
21	93	20	11	22

ตารางคะแนนดิบของ กลุ่มบุคคลคล่องที่ได้ รับสารวั
น

กลุ่มบุคคลที่มีความตั้งใจเรียนสูง

ลำดับ ผู้ ถูกทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความตั้งใจ เรียน	การรับ สารวั น
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	66	20	29	16
2	69	16	28	9
3	70	18	30	9
4	71	19	30	10
5	74	19	22	15
6	74	19	30	11
7	77	20	26	16
8	77	19	29	10
9	77	18	21	12
10	77	14	27	4
11	79	19	21	9
12	80	18	22	17
13	81	19	24	12
14	82	20	22	17
15	82	18	20	9
16	83	19	20	17
17	87	18	30	5
18	87	19	26	17
19	87	18	25	9
20	89	19	19	10
21	97	18	17	15

การวางแผนคืบของข้อมูลผู้ถูกทดลองที่ได้รับสาร

กลุ่มทดลองที่มีความถี่เก็บค่า

ลำดับผู้ ถูกทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความถี่ เก็บค่า	การรับ สารสื่อ
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	60	18	18	15
2	63	15	13	9
3	65	14	17	8
4	65	15	12	17
5	65	19	15	13
6	67	13	18	9
7	69	19	18	10
8	69	18	15	11
9	69	16	15	12
10	73	16	16	8
11	74	16	13	17
12	74	19	18	14
13	75	17	17	16
14	76	19	18	14
15	76	19	17	10
16	78	19	14	14
17	78	17	15	14
18	79	20	19	15
19	82	18	12	9
20	86	20	16	9
21	89	19	19	12

การวางแผนจัดของชุมชนที่ถูกทดลองที่ได้รับรางวัล

กลุ่มควบคุม ที่มีความตั้งใจไว้ก่อน

ลำดับ ผู้ ทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความตั้งใจ ไว้ก่อน	การรับรู้ รางวัล
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	43	12	20	11
2	52	9	28	19
3	55	11	24	15
4	56	11	26	12
5	56	14	28	16
6	58	9	20	16
7	59	13	23	14
8	61	12	17	15
9	63	11	24	16
10	63	10	23	18
11	64	12	22	19
12	65	12	26	17
13	66	17	24	19
14	67	12	21	16
15	67	13	21	18
16	69	17	28	17
17	69	12	25	12
18	69	12	25	18
19	69	15	27	10
20	70	15	26	14
21	72	9	22	19

ตารางคะแนนดิบของกลุ่มผู้ทดลองที่ได้รับรางวัล

กลุ่มควบคุม ที่มีความกังวลเกี่ยวกับค่า

ลำดับ ผู้ทดลอง	ทัศนคติ	ความจำ	ความกังวล เกี่ยวกับ	การรับรู้ รางวัล
คะแนนเต็ม	100	20	30	24
1	38	13	16	12
2	32	11	9	11
3	41	11	8	11
4	48	14	18	11
5	55	8	14	14
6	57	14	16	12
7	57	16	22	10
8	52	14	17	11
9	60	14	24	17
10	62	14	12	12
11	64	12	16	14
12	64	9	13	14
13	64	12	16	12
14	66	15	19	15
15	66	14	16	20
16	66	14	19	17
17	68	8	8	12
18	68	15	20	10
19	69	15	24	19
20	72	13	15	15
21	78	12	19	11

ภาคผนวก ก.
ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่ของ
ผู้ถูกทดลองที่ได้รับสาร placebo สารจริง และสารควบคุม โดยใช้ขั้นตอนการ HSD

คะแนนเฉลี่ย	A = 61.29	B = 76.14	C = 77.81
A = 61.29	—	14.85 *	16.52 *
B = 76.14		—	1.67
C = 77.81			

r	2	3
q .25 (r, 120)	2.80	3.36
$\sqrt{MS_{\text{error}}/n} \cdot q .25(r, 120)$	5.51	6.61
* p < .05		

หมายเหตุ

A = สารควบคุม

B = สารจริง

C = สาร placebo

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเบื้องต้น ระหว่าง
 บุคคลสองที่มีความกังวลต่างกัน และได้รับสารสื่อชักจูงต่างกัน โดยใช้
 ทฤษฎี HSD

คะแนนเฉลี่ย	A = 60.04	B = 62.52	C = 72.95	D = 77.71	E = 77.90	F = 79.33
A = 60.04	—	2.48	12.91	17.67*	17.86*	19.29*
B = 62.52		—	10.43	15.19*	15.38	16.81*
C = 72.95			—	4.76	4.95	6.38
D = 77.71				—	0.19	1.62
E = 77.90					—	1.43
F = 79.33						—

r	2	3	4	5	6
q .95 (r , 120)	2.80	3.36	3.69	3.92	4.10
$\sqrt{MS_{error}/n}$. q .95(r , 120)	11.03	13.23	14.53	15.44	16.15

* p < .05

- A = บุคคลสองที่มีความกังวลต่ำ และได้รับสารควบคุม
 B = บุคคลสองที่มีความกังวลต่ำ และได้รับสารควบคุม
 C = บุคคลสองที่มีความกังวลต่ำ และได้รับสารชูก
 D = บุคคลสองที่มีความกังวลสูง และได้รับสารปลอม
 E = บุคคลสองที่มีความกังวลต่ำ และได้รับสารปลอม
 F = บุคคลสองที่มีความกังวลสูง และได้รับสารชูก

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติในกลุ่มที่มีความตั้งใจเรียนสูงค่าอย่าง
เด่นชัด เมื่อได้รับสารปลอมและสารจริง

Source of Variance	df	SS	MS	F
สารสื่อ (A)	1	24.38	24.38	0.23
ความตั้งใจเรียน (B)	1	0.43	0.43	0.004
A X B	1	237.47	237.47	2.31
Within Subject	38	3,814.10	102.47	

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นความจำ
เนื้อหาในสารสื่อสูงค่าต่างกัน เมื่อได้รับสารปลอมและสารจริง

Source of Variance	df	SS	MS	F
สารสื่อ (A)	1	58.33	58.33	0.71
ความจำ (B)	1	344.04	344.04	4.24 *
A X B	1	117.19	117.19	1.44
Within Subject	80	6,466.382	81.07	

* $P < .05$

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติ ของบุคคลที่มีคะแนนความจำ
เนื้อหาในสารสื่อสูงค่าต่างกัน เมื่อมีความถึงเครียดสูงและต่ำ

Source of Variance	df	SS	MS	F
ความถึงเครียด (A)	1	34.714	34.714	0.418
ความจำ (B)	1	360.429	360.429	4.340 *
A X B	1	27.760	27.760	0.380
Within Subject	80	6,643.050	83.038	

* $p < .05$

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความจำข้อความในสารสื่อกลาง ของ
 ผู้ทดลองที่ได้รับสาร placebo สารชู และสารควบคุม โดยใช้วิธีการ HSD

คะแนนเฉลี่ย	A = 12.52	B = 17.30	C = 18.02
A = 12.52	—	4.78*	5.50*
B = 17.30		—	0.72*
C = 18.02			—

r	—	2	3
q.95 (r, 120)		2.80	3.36
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q .95 (r , 120)	0.31	0.37
* p < .05			

หมายเหตุ

- A = ผู้ทดลองที่ได้รับสารควบคุม
 B = ผู้ทดลองที่ได้รับสาร placebo
 C = ผู้ทดลองที่ได้รับสารชู

ตาราง 7 แสดงค่า t ที่ได้จากสถิติวิเคราะห์หาค่าของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการดำรงชีวิตในเชียงใหม่

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
1	3.46****	11	4.11****
2	3.97***	12	5.00****
3	4.00****	13	6.91****
4	3.97****	14	7.31****
5	2.26*	15	6.00****
6	6.61***	16	3.81****
7	6.30****	17	2.18*
8	2.82***	18	3.91****
9	5.48****	19	4.00****
10	4.70****	20	7.37****

* $p < .01$

** $p < .005$

*** $p < .0005$

ตาราง 8 แสดงค่า t ที่ได้จากการวิเคราะห์หาค่าของแบบสอบถามวัดความจำ
และความใส่ใจ

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	3.74 ****	11	3.93 ***
2	3.74 ***	12	3.08 ****
3	5.11 ****	13	3.58 ****
4	9.36 ****	14	4.86 ***
5	8.56 ****	15	3.20 ***
6	6.77 ****	16	2.74
7	6.29 ***	17	6.77 ****
8	3.20 ****	18	3.47 ****
9	3.58 ***	19	3.08 ****
10	3.08	20	10.54 ****

*** $p < .005$

**** $p < .0005$